

VIETOS ŽINIOS

Kun. Coughlin Kalbės Worcesterį

Kun. Charles Coughlin atvyks į Worcesterį šeštadienio popietę. Priėmimo Komisija, Keturtojo Kongresinio Distrikto, Tautiškos Unijos Socialiam Teisingumui, pasitiks svečią, Detroito radio kunigą. Apie 50 000 žmonių susirinks į "Fairgrounds", Greendale, paklausyt naujos partijos įsteigėjo kalbos. Kun. Charles Coughlin kalbės 2.30 valandą popietę, rugpjūčio pirmą dieną. Jo žodžiai bus pasiūti garsiakalbiais, kad visiems susirinkusiems būtų aiškiai girdėti. Jau sudėta 4,200 kedės, pastatyta scena kalbėjimams ir aprūpinta tvarka. Žodžių, viskas prirengta dideliame viešame susirinkimui.

3500 SUSIRADO DARBUS

Valstijos WPA administracija pranešė antradienį, kad federalė valdžia bendrai su Worcesterio miestu išleido \$196,000. mažiau už pašalpas birželio mėnesį, negu sausio mėnesį, šiais metais. Pereitą mėnesį Worcesterio išlaidos kareivių ir miesto gyventojų sušelpimui buvo \$87,104; gi sausio mėnesį \$176,582. Birželio mėnesį buvo 2795 prašymų pagelbos, sulgyjus su 4423 sausio mėnesį, reiškia 1538 mažiau.

Tuo pačiu laiku, WPA darbininkų skaičius sumažėjo nuo 5182 vasario ir kovo mėnesiais iki 3435 birželio mėnesį, iš viso 1747. Kadangi darbininkas kainuoja federalė valdžia abelnai po \$61.85, tai per WPA valdžia išmokėjo \$108,000 mažiau Worcesterio mieste, sulgyjus su sausio, vasario ir kovo mėnesiais.

WPA statistikos skyrius, iš tokio žymaus skirtumo, sprendžia, kad apie 3500 Worcesterio žmonių nuėjo dirbt privatiuose įmonėse per šią pirmą pusmetį. Šioje Massachusetts valstijoje iki 38 miestai rodo panašią linkmę.

Susitaikė

Marijona Bučinskienė, 680 Cambridge gatvės, buvo užvedus \$3,000 bylą, prieš Daniel C. Plastridge, Concord, Mass. už sužeidimą. Nelaimė įvyko lapkričio 10-tą, 1933 metais, kada Plastridge automobilis įvažiavo į Bučinskienės automobilį ir sužeidė lietuvę, ant Harding gatvės. Šiomis dienomis susitaikyta be teismo už sumą, kuri nekelbiama viešai. John L. Bianchi gynė jos reikalus. Rep.

Aušros Vartų Sve-tainėje Paskutinis Balius

Antradienio vakare, liepos 28-tą, Aušros Vartų viršutinėje svetainėje įvyko paskutinis balius, prieš išbaigimą bažnyčios. Šiomis dienomis jau bus darbas pradėtas išbaigti įrengti bažnyčia, ten kur buvo svetainė. Kur dabartinė bažnyčia, ten bus svetainė, užsibaigus visam darbui. Tai buvo linksmas vakaras Aušros Vartų parapijonams, kaip apvainikavimas kelių metų pasišventimo kol surinko lėšų bažnyčios išbaigimui.

Pranas Navickas su savo muzikantais grojo. Buvo užkandžių ir šaltų gėrynių. Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujant vargonininkui Justinui Balsui, padainavo lietuviškų dainų. Kun. K. A. Vasy, Aušros Vartų parapijos klebonas, pranešė savo parapijonams apie bažnyčios išbaigimo smulkmėnas ir parodė planus. Aušros Vartų jauni ir pagyvenę parapijonai šoko ir linksminosi paskutinį kartą viršutinėje svetainėje iki vėlai. Rep.

Šią Savaitę Sostinėje

Washington, D. C. — Ukininkai, pagal Žemdirbystės Departamento davinius, grynais pinigais gavo \$3,291,000,000 per šiu metų pirmuosius šešis mėnesius, 11 nuosimčių daugiau negu per tą patį laiką, pereinamais metais. Darbo departamentas pranešė, kad birželio mėnesį, ketvirtame iš eilės, žymiai pagerėjo darbai ir algos.

No. 31-mas Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS., 1-ą RUGPJUČIO (AUG.) 1936 M. Kaina 5 Centai VOL. XIX

Visa Ispanija Užsiliepsnojo Civilio Karo Liepsnomis

VIRŠ 30,000 ŽMONIŲ JAU IŠSKERSTA; DAUG DAUGIAU JŲ SUŽEISTA

Civilis Karas Tęsiamas Toliau

Madridas, liepos 30. — Ispanija, prasidėjus civiliam karui visa papluko kraujuose. Ji skilo pusiau. Vieną jo pusę sudaro monarchistai su fašistais po vadovyste generolų Francisco Franco ir Emilio Mola; kita pusę sudaro liberalai, ir radikalai, kurie šalies rinkimus laimėjo. Mažuma monarchistai nusistačiusi karo vadų bei valdininkų pasitraukė iš Ispanijos parlamento ir ginklu rankoje užsimojo nuversti žmonių išrinktą valdžią. Išrinktoji vyriausybė tuomi pat atsakė ir todėl dabar užvirė civilis (naminis) karas, kuriam jau dešimtukai tūkstančių galvas pėgulde ir dar nėra žinios, kuru to žmonių skerdynės baigsis.

Sukilėlius palaiko svetimoms valstybėms, kaip Italija, Vokietija ir privatiškos anglų municijos išdirbimo firmos, kurios importuoja sukilėliams ginklus, orlaivius ir remia finansais. Gi esamai vyriausybei simpatizuoja Prancuzija, Sovietų Rusija, Meksika ir kitos.

Šalies teritorija padalyta pusiau — veikt didesnę pusę turi užėmę sukilėliai. Sukilėlių vadas, gen. Emilio Mola stovi su 50,000 reguliarių kariuomenės šone Madrido ir sakosi, kad netrukus paims jį. Gen. Francisco Franco Morokoje aplaikė 29 naujus bombnešius ir žada netrukus pult ir sunaikyt valdiškąjį karo laivyną. Dabar jis jau persikėlė iš Moroko į Seville, arčiau ispanų sostinės — Madrido. Iš Afrikos Moroko per Gibraltar sąsmaugą orlaiviais gabena kariuomenę Seville link. Laivais kariuomenės gabent negali, kadan-

gi kairiosios vyriausybės submarinai ten veikia. Sukilėlių laikas puolė vieną C-3 submariną ir numesta bomba eksplozivu, sugadindama submarino pereskopą; submarina nunėrė savo keliais.

Kairiųjų vyriausybė deda visas pastangas, kad sutrušint sukilėlius. Delto ji dabar šaukia 200,000 atsarginių stot karo prievolėn. Sakoma, kad ji gavo iš Prancuzijos 50 mušio orlaiviu ir jie buvo atgabenti į Barceloną, iš kurių buvo sudaryta kariškoji eskadrilė ir pasiūta į frontą prieš sukilėlius.

Kairiosios vyriausybės organai įtaria savo kaiminką Portugaliją už varžymą ginklų šmugelio. Portugalija nedidelė valstybė su apie 7,000,000 gyventojų ir apie 40,000 keturkampių mylių teritorija. Ispanija su Portugalija nelabai draugiškai sugyvena ir todėl dabar tas Portugalijos nedraugiškumas ypatingai pasikartoja, kadangi visą Ispanijos pakraštį, rubežiuojantį su Portugalija sukilėliai laiko savo rankose.

Paskutiniu laiku Ispanijos kairioji vyriausybė pradėjo konfiskuoti įvairių milijonierių ir milijonierių nuosavybę, kataikiškų kunigų ir vyskupų turta; jų bažnyčios, mokyklos, kolegijos ir universitetai uždaromi. Visi valstybinių įstaigų patarnautojai, kurie nujaudiami fašistų bei monarchistų simpatizatorių, atleidžiami nuo vietų. Dabartiniu laiku radikali valdžia koncentruoja savo spēkas artyn sukilėlių tvirtovių, t.y. Zaragoza, Oviedo ir Seville.

ŠTAI KO LENKAI SIEKIA MUSŲ KRAŠTE

JIE SIŪLO APIPLĚŠTI VILNIAUS LIETUVIUS

Nepriklausomos Lietuvos gyventojai yra jau apsipratę su biauriais lenkų šmeižtais prieš Lietuvą ir ypač prieš Vilniaus krašto lietuvius. Dažnai ir tokius lenkiškus puolimus nepr. Lietuvoje jau yra kreipiama rūnė dėmesio. Tačiau liepos mėn. 9 dieną Krokuvėje išeinantis lenkų laikraštis "Ilustrowany Kurjer Codzienny" idėjo kažin kokio slapuko straipsnį, persunktą didžiausia Lietuvos ir lietuvių nepaįdynta Tas straipsnis pavadinatas: "Atidengiamie Lietuvos vyriausybės groviomo akcija Lenkijoje". Šiuo straipsniu pasiekiamos aukščiausios provokacijos viršunės ir juo vaizdžiai parodoma, ko tam tikra lenkų spaudos dalis siekia Vilniaus krašte. Susipažinkime su to straipsnio ištraukomis:

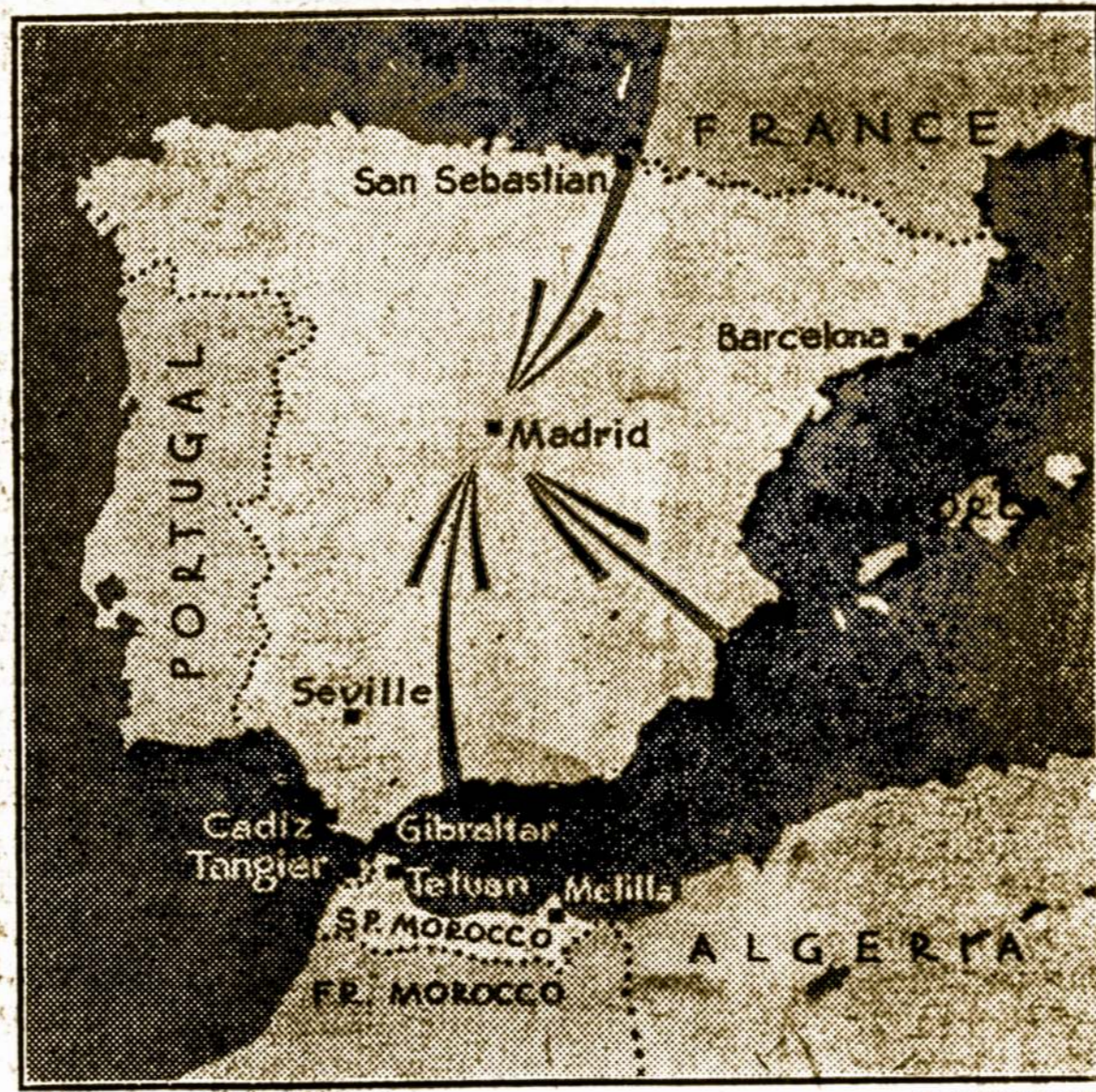
Pradžioje straipsnio autorius klieidi, esą, Lietuva Vilniaus, Gardino, Suvalkų ir Naugardėlio srityse "pradėjusi kultūrinę ir ukišką kovą, kartu vedama šnipinėjimo akcija ir organizuodama visokius priešvalstybinius gaivalus, kad tinkamu laiku jie galėtų viešai pasirodyti." Toliau tas pats laikraštis rašo: "Lenkijoje veikiančių lietuvių organizacijų ir lietuvių veikėjų pagcindu yra valstybės išdavimas, yra akcija, nukreipta prieš Lenkijos valstybės nepriklausomybę, tai priešvalstybinė akcija, kuri turi tikslo ne tik atplėšti nuo Lenkijos didelį šiaurės rytų kraštą

(reikia suprasti Vilniaus — Seinų kraštą), bet stengiasi pakenkti jos nepriklausomybei iš vidaus. Lenkijoje leista ir vieša lietuvių atstovybė, kartu savo rankose laikanti visus priešvalstybinius siūlus, yra Tautinis Vilniaus lietuvių komitetas, kurio priešakyje stovi gerai žinomas ir priešlenkiško nusistatymo Konstantinas Stašys".

Išskaičiavęs Vilniaus lietuvių labdarybės įstaigas, straipsnio slapukas pats bausiausiai išsibgandas, šitaip rėkia: "Kas bent kiek nusimano kariškuose dalykuose, tas turi patvirtinti, kad Lietuvos vyriausybės Vilniuje supirkinėjami namai turi kariškų pagrindo, nes lietuviai išpirko namus tokiuose punktuose, kad jei įvyktų mušai gtvėse, tai tie namai galb tapti bausiausiai tvirtovėmis, iš kurių kris šūviai ir musų pečius".

Panašią nesąmonių pilnas visas tas straipsnis. Pagaliau jis baigiamas šlykščiausia provokacija: laikraštis siūlo konfliktuoti (nusavinti) visą lietuvių organizaciją, labdarinių įstaigų ir, bendrai, Vilniaus krašto lietuvių turta ir namus. Žodžiu, "Ilustrowany Kurjer Codzienny" siūlo šiais laikais dar niekur nerūdėtą Vilniaus krašto lietuvių apiplėšimą.

Šis straipsnis, suprantama, Vilniaus krašto lietuvių visuomenėje sukėlė ypatingą nusistebėjimą ir didelį pasipiktinimą. Visi Vilniaus lietuvių laikraščiai ir jį tinkamai atsakė. Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas Konstantinas Stašys spaudoje paskelbė aiškų, kuriame užgina šiuos biaurius lenkų šmeižtus. Drauge savo

CIVILIS KARAS ISPANIJOJE

Ispanijos sostinė, Madridą supa 500,000 sukilėlių kareivių ir atsarginių iš abiejų pusių — šiaurės ir pietų. Apskaičiuojama tūkstantiniai užmuštų ir sužeistų kovose kairiųjų su monarchistais ir fašistais įvairiuose šalies punktuose.

NAUJASIS LIETUVOS SEIMAS PRADĖS POSĖDŽIAUTI RUGSĖJO MĖN. 1 DIENĄ

Birželio 9-10 dieną išrinktas naujasis Lietuvos seimas savo pirmajam posėdžiui yra šaukiamas rugsėjo mėn. 1 d. Kaune. Tą pačią dieną 7 val., seimo atstovai duos nustatytą priesaiką arba iškilmingą pasižadėjimą, o 12 val., įvyks pirmasis posėdis. Pirmame posėdyje seimas išklaušys Lietuvos prezidento Antano Smetonos atdaromosios kalbos ir išrinks savo prezidentumą. Pagal jau visuose kraštuose esama paprotį pirmajam seimo posėdžiui pirmininkaus seniausias amžiumi atstovas, o sek retoriaus jauniausias atstovas, Seniaiu atstovu yra Panevėžio apskrities ukinknas Petras Šagomogas, 70 mt. amžiaus, o jauniausiu atstovu yra Kretingos apskrities agronomas Antanas Eričkus.

Naujasis Lietuvos seimas posėdžiaus naujosiuose Teisingumo rūmuose, toje pačioje salėje, kurioje buvo nagrinėjama garsoji valstybės išdavimo arba Klaipėdos hitlerininkų byla. Ši salė yra specialiai pritaikinta seimo posėdžiui. Joje yra gana daug vietos ir publikai ir žurnalistams. Dabar jį seimo posėdžiui jau baigiama ruošti. Taip pat baigiamas pertvarkyti ir kitos seimui reikalingos patalpos, kurias ligšiol buvo užėmęs vyriausios Lietuvos tribunolas ir apeliaciniai rūmai. Tuo būdu, rugsėjo mėn. 1 d. susirinkus naujam seimi, prasidės pirmoji arba, kaip sakant, šių metų rudėnė seimo sesija.

Lietuvoje naujojo seimo posėdžiais gyvai dominasi. Tuo tarpu dar nežinoma, ką naujasis seimas pirmiausia pradės svarstyti. Be abejo, šis klausimas paaiškės prieš pat seimo sesijos atidarymą. Vis delto manoma,

laiske K. Stašys praneša, kad už šią biaurią provokaciją ir šmeižtus minėtą lenkų laikraštį jis jau patraukė teismo atsakomybėn.

Iš šito lenkų spaudos viešo pasisakymo matome, kad lenkai dabar siekia iš Vilniaus krašto lietuvių atimti jų turimą nuosavybę, kad jos netekę lietuviai būtų priversti pasidaryti lenkų vergais ir pakalikais. Tai yra biauriausias jų siekimas visoje ligšiol buvusioje Vilniaus krašto lenkinimo politikoje.

kad seimas pirmiausia pradės svarstyti opiausius Lietuvos gyvenimo klausimus. Seimui prasidėjus posėdžiui, drauge ir visa įstatymo leidimo našta bus jam atiduota. Ligšiol, kol seimo nebuvo, Lietuvoje įstatymus leisdavo ministrų kabinetas.

Anglai Duoda Sovietam 10,000,000 Kredito

Londonas. — Anglų vyriausybė atidarė naują 10,000,000 sterlingų svarų kreditą Rusijai. Pramonės Buto rumuose trečiadienį, pasirašyta sutartis, kuri teikia galimybę Britų Iždui gvarantuoti saskaitas už viršminėtą sumą, per Sovietų pramonės atstovybę Londone. Pagal sutartį, sovietai mokės 5% nuosimčių už skolą. Gvarantija laikosi per dešimtis metų, su išlyga, kad Maskva bėgy 12 mėnesių duotų užsakymus už pilną kredito sumą. Pasitarimai, kurie privedė prie galutinios sutarties tęsėsi per virš metų laiko.

Vytauto Didžiojo Universitetas Išleido Jau 2.500 Diplomuočių Žmonių

Vytauto Didž. universitetas nuo savo įsikurimo ligi šių mokslų metų pabaigos yra, pripažinęs 2446 asmenims aukštojo mokslo diplomus. Šiais mokslo metais buvo išduota 220 diplomų. Teologijos-filosofijos fakultetą anksčiau baigė 400 ir 33 šiemet — evangelikų teologijos fakultetą anksčiau baigė 22 ir 1 šiemet, humanitarinių mokslų fakultetą anksčiau baigė 135 ir 16 šiemet, teisų fakultetą anksčiau baigė 762 ir 49 šiemet, matematikos-gamtos fakultetą anksčiau baigė 153 ir 11 šiemet, medicinos fakultetą anksčiau baigė 607 ir 86 šiemet, technikos fakultetą anksčiau baigė 147 ir 24 šiemet.

Iki šiol Vytauto universitetas 29 asmenims suteikė daktaro laipsnį. Šiemet daktaro laipsnį sutelkė 3 asmenims.

Latvija Glaudžiausiai Bendradarbiaus su Lietuva ir Estija

Ryga VII 11 Elta. Sugrįžęs po keturių savaitų kelionės po Europą į Rygą latvių užsienių reikalų ministerijos generalinis sekretorius Munters papasakojo spaudos atstovams savo įspūdznius. Jis pareiškė, kad turėjęs progos trijuose Europos politiniuose centruose — Londone, Ženevoje ir Berlyne — patirti šio momento nuotaiką. Iš tikrųjų Europa esant kryžkelėje. Visur jis pastebėjęs abejojimą, nepasitikėjimą, baimę. Visi pageidauja taikos, tačiau visi nervingai ginkluojasi ir rengiasi įvairiems galimūmams, bent: Didžioji Britanija — norėdama stipriau veikti Europos politiką; Sovietų Sąjunga — savo politinei padėčiai apginti; Prancuzija — taikos vardu; daugelis kitų valstybių — nenorėdamos atsilikti, jų tarpe net ir neutralioji Šveicarija. Vidutinės ir mažiosios valstybės reiškančios nenorą, kad Europos politiką valdytų vėl tik didžiosios valstybės. Esą, nė viena valstybė nebenorinti būti stumdoma kaip bernas.

Munters pabrėžė, kad, rengiant pasitvarkymus Tautų Sąjungos pakitui pakeisti, Latvija kuoglaudžiausiai bendradarbiaus su Lietuva ir Estija.

Japonija Pertvarkė Armiją

Tokijo. — Iš priežasties vasario mėnesio įvykusio sukilimo, Japonijos armijos suraše bus 3,000 pakeitimų, kurie leis galion rugpjūčio pirmą dieną. Nuo pat pradžių, Karo Ministeris, grafas generolas Juikis Teraučis su didžiausiu atsargumu veikė, pasimdamas ant savęs visą atsakomybę. Buvo naudotasi informacijomis iš įvairių šaltinių tikslu paršalint kareivius, kurie buvo įtariami kaip per daug politiškaus arba turinčius artimus ryšius su kokia partija ir pasikirti pasitikėtinus žmones į svarbesnes vietas.

Generolas Teraučis, pranešė, kad jo siekiai buvo didesnė vienybė, geresnis moralas, paskyrimas tinkamų karininkų į štabo divizijų viršininkus ir pasišvėmėjusių viršininkų paauskstinimą nežūrint ar jie užbaigė štabo kolegiją.

Civiliški kritikai iš pradžių reiškę nepasitenkinimą pakeitimais, sykiu pripažindamas, kad gen. Teraučis darė geriausia ką galėjo sunkiose aplinkybėse. Kiti kritikai abejoja ar vienybė ir drausmė bus žymiai sustiprintos, nes sunku padaryti griežtus pakeitimus konservatyviškoj Japonijos armijoj. Vienok, abelnai pakeitimai eina prie didesnės Karo Buto kontrolės ir artimesnio susinešimo su centraline vyriausybe.

Inflenzos Kontrolė

Boston, Mass. — Nuo tada, kada influenzos epidemija 1918-1919 metuose nuvarė 15,000,000 žmonių į kapus, pusę daugiau tiek kiek žuvo Pasauliniame Kare, mokslininkai stengėsi atidengti baisios ligos paslaptis. Du Harvard universiteto profesoriai Drs. Wm. E. Wells ir H. W. Brown per ultra-violetinius spindulius imunizavo gyvulius pasekmingai ir turi viltį, kad jų ištyrinėjimai atidaro kelia gemalus kontroliuoti mokyklose, teatruose ir kitose viešose vietose.

DVIEJŲ MILIJONŲ "KAIMAS"

(PHILADELPHIA, PA.)

Philadelphia — miestas dviejų milijonų gyventojų. Ne taip seniai žmonės vadindavo šį miestą "dideliu kaimu" dėlto, kad jis labai išplėstas ir neturėjo dangoraižių tokių, kokius turi New Yorkas arba Chicago. Miesto rotušė centro mieste, kuri iškilus apie 700 pėdų aukštyje, buvo aukščiausia statyba savo laiku; ji buvo iškilus virš kitų statybų du, tris sykius aukščiau ir matydavosi iš labai toli. Tik laike "gerųjų" laikų pradėjo dangoraižiai vienas po kito dygti kaip "grybai po lietaus" ir dabar miesto Rotušė liko ba maž ko lygi kitiems miesto milžinams. Tik Mr. Penn stovykla virš Rotušės bokšto kyšo viršūni kitų. Dabar "didis kaimas" vadinama jau trečia iš eilės S. V. miestų.

Miesto Geografiška Padėtis

Geografiškai Philadelphia randasi rytų dalyje Pennsylvania valstijos, kuri susiduria su New Jersey. Iš Rytų pusės ją rubežiuoja Delaware, iš Vakarų — Schuylkill upė. Miestas randasi pusėtinai žemumoje, tarpe vandeni. Jo klimatas, kaip geografiškai sako yra praščiausias visoj S. Valstijoje, nes turi labai daug drėgnumo vasaros laiku. Žiemos laiku, jei šaltis nupuola iki 10-12 laipsnių viršūni zero, šaltis lengviau panešti, negu prie 15-18 laipsnių. Nes prie 15 laipsnių šaltis nesutrukia užtekinai šlapumo, tačiau gyventojai jaučiasi daug šalčiaus, nes šaltis perima visą kūną ir jaučiama nepaprastai šalta. Žiemos čia buna trumpos, sniego mažai, arba visai nepasirodo. Tik peraita žiemą buvo labai šalta ir turėjo pusėtinai daug sniego. Abelnai amerikoniškop opinioj Philadelphia neturi žymaus vardo kaip kiti didmiesčiai. Nors čia randasi daug istoriškų vietų ir palikimų, milžiniškas parkas, vietos politikieriai didžiojoje patogumais ir prieiga, bet kilnumo šalies akse miestas neturi. Kartais sakoma, kad prastas klimatas čia viską sudarko, paveikia ant visko. Tas gali būti.

Lietuviai Apsigyveno Tukstančiais

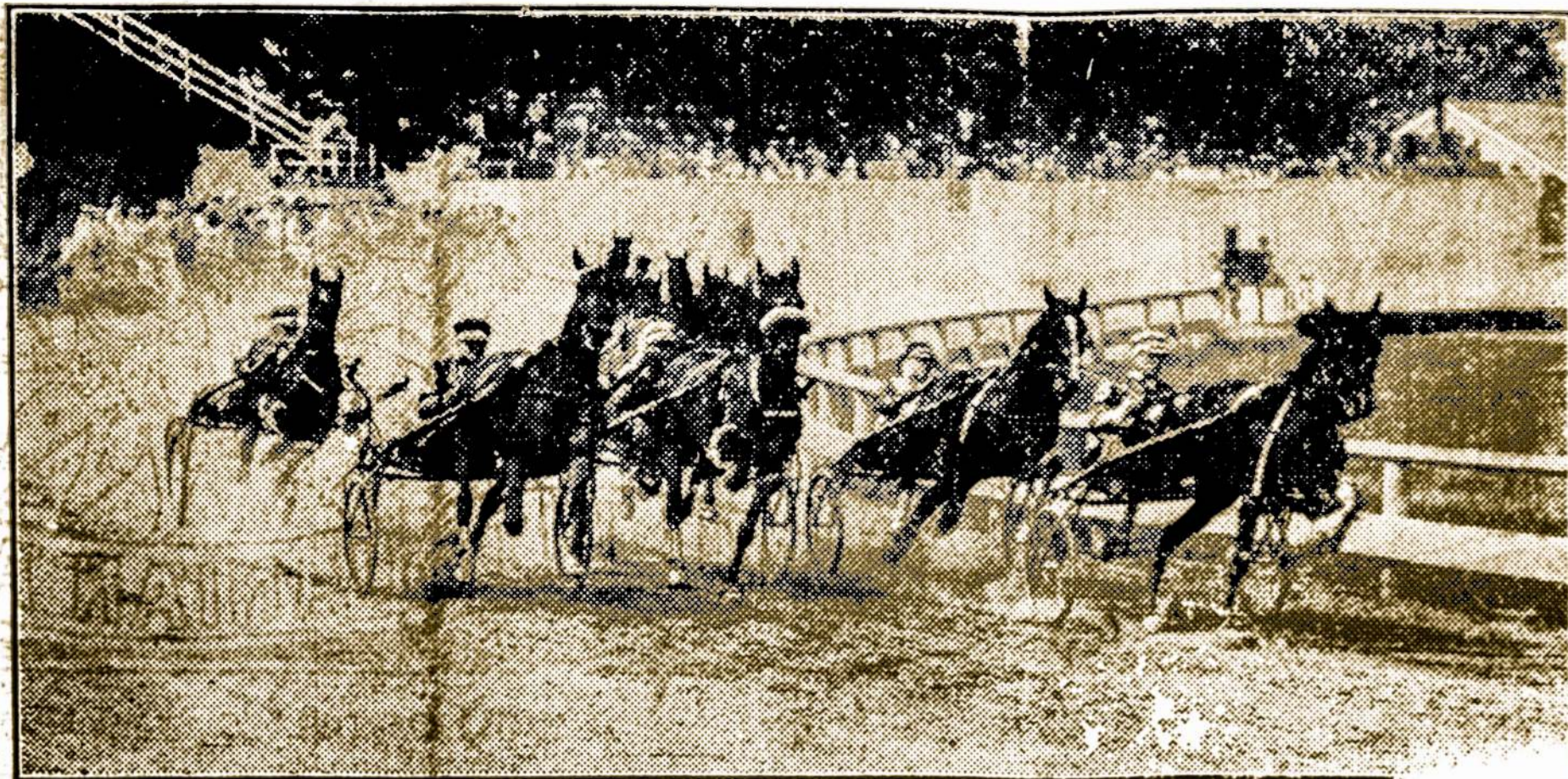
Nežiurint prastos geografiškos padėties ir sunkios gyvenimui atmosferos, čia visvien lietuviai ateiviai važiavo ir apsigyveno tukstančiais. Tikro skaitliaus lietuvių negalima paduoti, nes statistikos jokios nėra, bet abelnai jų čia skaitoma apie 20,000. Su čia gimusia gali būti daugiaus. Tirsčiau lietuvių apsigyveno Pietų miesto dalyje Vakarų nuo Delaware upės, tai seniausia ir didžiausia vietos lietuvių kolonija. Čia jie sukūrė pirmą lietuvių R. K. parapiją, vardu š. Kazimiero, kuri jau gyvuoja apie 50 metų. Šioj bažnyčioj ilgiausieji klebonavo a. a. J. J. Kaulakis; dabar mirusio vietą yra užėmęs kun. Ig. Valan-

čius. Šioj daly sukurtas seniausias lietuvių pašelpinės draugystės ir 1915 m. pastatyta didžiulė Lietuvių Tautiška Svetainė. Senėjant atėjunams ir jiems mirstant, keli metai atgal, dauguma draugijų susivienijo į vieną ir dabar sudaro Lietuvių Tautišką Pašelpinį Klubą, kurin priklauso apie 1500 senų ir čia gimusių lietuvių jaunuolių. Šioje svetainėje randasi susispietęs čia gimusio jaunimo Lietuvių Atletų Klubas, kurio nariai lavinasi visokio sporto. Šis jaunimo sporto klubas tankiai rengia boksą ar rungtynių lošimus su kitataučių jaunimo panašiais rėkliais, kuriuos lietuviai tankiai nugalai; tas tenka pastebėti vietos anglų spaudoje.

1926 m. šioj miesto daly sukurtas likos lietuvių taip vadinama "tautiška" parapija. Iš pradžių jai sekėsi gerai, bet ilgai nui bėgant, atsirado betvarkė ir parapija labai nukentėjo. Nemaža gerų lietuvių sukišo pinigų ir juos prarado. Pagaliaus taip nusigyveno, kad jos tvėrėjas turėjo vietą apiešti ir pavesti ją kitam. Parapija taipgi buvo įsigyjus tautiškas kapines ir parką ir pavadino jį Vytauto Parkas. Atėjus betvarkiai parkas vos nežlugo iš varžytinių, tik dėka keturių gerų parapijonų, jie parką su kapinėmis atpirko ir pasiėmė savo globon. Betvarkiai iškilus, žmonės atšalo ir pakirko, tik pasilikio saujaalė remiančių. Bažnytelė ir turėjo varžytines praėiti. Nesant centrinės lietuvių galvos "tautiškas" parapijas tvarkyti, nesant atsakomingu tautišku kunigų, ši bažnytelė merdi, kaip ir kitos jos sesutės" kitur vargsta. Atidarius Vytauto Parką rodos 1927 m., vietos draugijos, klubai ir kuopos, pradėjo rengti jame gegužines vasaros laiku. Kitos parapijos tai pamatę pradėjo pirkti savo parkus; dabar jų turime čia net tris.

Richmondo Miesto Dalis

Richmondo miesto daly yra apsigyvenus antra lietuvių kolonija. Čia jie turi šv. Jurgio lietuvių R. K. parapiją, kurioj klebonauja per ilgus metus visų mylimas kun. Ignas Zimblys. Jie turi parapijinę mokyklą. Kun. Zimblys myli žmonės dėlto, kad jis nesikiša kur jam nereikia, ir kad jis nekeikia "bedievių". Jis nekeikia kitų, jį kiti neplusta, priešingai, paguoduoja. Neturėdamas tikrų davinčių negalio pasakyti kokiais metais ši parapija buvo įkurta. Bet pasak vietos senų parpijonų, ši taipogi seniai uždėta. Šioj daly miesto randasi antra didžiulė lietuvių svetainė, Lithuanian Music Hall, vadinama. Ji pastatyta 1908 m. Ši įstaiga buvo ir dabar yra tikra vietos lietuvių tautiško judėjimo įstaiga. Nuo jos įsikurimo iki šiu laikų iš šios vietos paeina visi svarbesni vietos lietuvių reikalai ir darbai.

PASAULINIS ARKLIŲ LENKTYNIŲ VAIZDAS
Vaizde matome didelį cirkų Goshen, N. Y., kuriame vyksta arklių lenktynės. Didelės arklių lenktynės yra rengiamos dvyliką rugpjūčio. Pereitais metais lenktynes laimėjo Greyhound, priklausęs E. J. Bakeriui iš St. Charles, Ill. Jis pasivijo net \$33,321.

Ši svetainė perleido daug svarbių susirinkimų ir suvažiavimų ne tik vietos, Amerikos lietuvių, bet ir Lietuvos reikalais. Joje kalbėjo šimtai lietuvių kalbėtojų visais lietuvių reikalais; joje kalbėjo ir viešėjo Lietuvos pasiuntiniai ir diplomatai. Narių iniciatyva šio klubo sumanyta, nutarta ir laikyta šioje svetainėje Penktas Liet. Visuotinis Seimas 1926 m. laike Pasaulinės Parodo (Sesquicentennial), kaip ir parodos laiku LIETUVIŲ DIENA. Ši dalis miesto yra daug jaunesnė negu Pietų dalis, todėl ir Muzikos Salė randasi gražesnėj ir švaresnėj vietoj ir atmosferoj; prieiga prie salės labai plati ir liuosa. Joje susispietusių lietuvių senų ir čia gimusių randasi apie tukstantis; joje laiko susirinkimus kitos lietuvių draugijos ir kuopos; joje randa vietos ir kitataučiai. Apart šios svetainės čia randasi dar kiti lietuvių klubai, ant Richmond ir Edgemont gatvių, kurie turi taipogi savo nuosavus namus, piniginio turto ir šimtus narių.

Point Breeze Dalis

Trečia lietuvių kolonija tai Point Breeze vadinama. Daugel ją vadiną "Bambryzas". Čia daugiausia apsigyvenę vilniškiai dzukai. Nors ši vieta randasi miesto rybose, tačiau ji atrodo kaip atskiras kaimelis, didžio keturių siaurų miesto gatvių per vieną miesto bloką. Beveik visais šis kaimelis vilniškių lietuvių savastis. Jie čia turi savo pašelpinį klubą ir užlaiko nedidelį, bet gražią naujai pastatytą svetainę. Jie čia laiko savo susirinkimus, šokių ir šiaip praleidžia smagiai liuosą laiką. Pas juos randa vietos ir kitataučiai. Klubo namas pilnai išmokėtas ir draugija turi kasoje nemažą pinigų. Tai tipiškas vilniečių dzukų kaimelis.

Šiaurės Miesto Dalis

Ketvirta lietuvių susitelkusių vieta tai Šiaurės miesto daly. Ši lietuvių kolonija turbut bus jauniausia Philadelphijoje. Rodos 1924 m. čia jie įkūrė lietuvių R. K. parapiją, vardu, šv. Andrie-

Amerikos Lietuvis Skaitytojų Žiniai

Čia pažymim tuos mūsų skaitytojus, kurie jau pasidarbavo del savo spaudos palaikymo ir prisiuntė pinigų už išlaimėjimo tikietaus:

- J. Laurinaitis, Leechburg, Pa. — \$1.00
- J. Narvydas, Brooklyn, N. Y. — 1.00
- Tadas Savitskas, Ansonia, Conn. 1.00
- A. Tauras, Montreal, Canada — 1.00
- P. Račkauškas, Worcester Mass. 1.00
- S. Padegnis, Poquonock, Conn. .50
- M. Zinaitienė, Montreal, Canada 1.00
- P. Jurkštas, Rochester, N. Y. — 1.00
- D. Antanavičius, Worcester — 1.00
- A. Kriaučelis, Worcester, Mass. 1.00
- P. Jašinskas, So. Boston, Mass. 1.00
- Ponia M. Zupkas, Utica, N. Y. 1.50
- J. Nagela, Framingham, Mass. 1.00
- K. Paškūnis, Port Washington, Wisconsin — 1.00
- J. Juznas, Wilburton, Oklahoma 1.00

Visiems čia sužymėtiems mūsų skaitytojams tariame širdingai aciū už pasidarbavimą ir parą savosios spaudos. Taipgi sykiu norim prisiminti saviesiems, kad jau laiko ne daug teliko iki mūsų išvažiavimui ir todėl prašytumėm kaip galint pagreitint savo darbuotę ir gražint mūsų išparduotų knygelių galus del vardų paskelbimo ir sanskaitų suvedimo. Visokiais reikalais kreipkitės prie mūsų — Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

jaus, kurioj klebonauja čia gimęs lietuvis, kun. J. Čepukaitis. Bažnyčios tikros dar neturi. Pastatė pirmiausiai parapijinę mokyklą, kurioje mokina vaikus, laiko kitoj vietoj mišias, susirinkimus. Dauguma lietuvių apsi-pirko nuosavus namus, turi nemažą valgomų daiktų krautuvių, o aludžių, daugiau negu reikia. Visi verčiasi kaip gali geriausiai. Apart parapijos čia randasi lietuvių S.D.L. Rep. pašelpinis klubas. Turis nuosavą namą, izde nemažai pinigų ir suvirš 660 narių. Name laiko klubas susirinkimus ir nariai praleidžia šiaip liuosą laiką. Randasi dar kiti du klubai, tai Liet.-Amerikonų Dem. ir 10-tos gatvės Liet. Pašelpinis klubas. Paskutiniu laiku pasinuomavo čia ir Lietuvių Rusų Darbininkų Centras vietą.

Pietų-Vakarų Miesto Dalis

Penkta lietuviškas apgyventa vieta randasi Pietų-vakarų miesto daly. Ši vieta esti pusėtinai žemumoje ir čia gyventojai labai pasiskiladė gyvena. Delko čia lietuviai pasirinko šią vietą, sunku pasakyti. Gal būti dėl pigumo žemių ir nuosavybių. Tačiau jų pusėtinai skaičius apsigyveno, isigyjo nuosavus namus, prie namų ekstrą lotus ir daugelis gražiai gyvena. Kadangi ši vieta kaip minėjau esti labai žema ir toli nuo centro miesto, tai ne celtinųjų sąlygatvių nei miesto rynų visokiam brūdai ir šliužui nutrūkti, jie čia neturi. Raveliai prie sąlygatvių pavasario ir tankiai vasaros laiku buna pašvinke, iš kur paeina nemalonus kvapas. Šioj lygumoj kur randasi medžių ir krumų, vasa-

ros laiku atsiranda, spiečiai uodai, kurie išalke, pasidaro labai įkyrus vietos gyventojams; vienok lietuvių moka nuo jų apsiginti. Šioj atokioj nuo miesto daly lietuviai jokių įstaigų neturi. Bažnytiniai lanko miesto lietuvių bažnyčias, šiaip priklauso prie mieste esamų klubų ir draugijų. Berods tolymas važinėjimas įkirėjo daugiam lietuvių ir bando suorganizuoti R. K. parapiją; klubą ant kiek girdėjau jau turi. Jie čia turi apie tuziną valgomų daiktų krautuvių.

Frankfordo Miesto Dalis

Šešta, mažiausiai lietuviškas apgyventa vieta, randasi Frankfordo daly. Čia randasi keliolika lietuvių šeimynų ir pavienių. Jie turi pašelpinę draugiją vardu Lietuva su suvirš 100 narių. Užlaiko nuosavą namą, kur laiko susirinkimus. Kasoje turi kelis tukstančius dol.; namas išmokėtas. Čia randasi kelios valgomų daiktų krautuvių ir šiaip mažmožių; kitokių įstaigų neturi. Paminėtosie viršūni šešiose vietose lietuvių tirsčiausiai yra apsigyvenę. Bet nemažai jų gyvena, turi apsi-pirke namus ir biznius, po visą miestą.

Profesionalai ir Šiaip Lietuvių Užsiėmimai

Iš profesijos srities, lietuviai labai neturtingi. Dr. E. G. Klimas, Dr. Ig. Stankus, Dr. Adomas Dambrauskas (Doras) yra seniausi lietuvių gydytojai mūsų mieste Paskui Dr. Jonas Čelėdinas, Dr. Ozelis, D-rė Meldaižytė, jaunesni, čia jau gimę gydytojai. Dr. Mickunas, dantis-tas. Trys čia gimę advokatai: M. M. Slikas, Simonas Paukštis (Vienybės uždėtojo brolio sunus) ir jauniausias, Kazim. Čelėdinas, daktaro brolis. Vaistininkų-aptiekorių visai nesiranda ir negirdėt kad kas iš lietuvių čia mokintusi. Ši profesionališka biznį nuo lietuvių paima kitataučiai, daugiausiai žydai.

Ziuveleriųj biznyje randasi Jonas V. Grinius, Pranas Pukas ir Bukėnas, jaunasis; seni jau mirė. Taisyso laikrodžių — P. Pilėnas. Pardavimo nuosavybių ir aprauda nuo ugnies (Real Estate — Ins.) užsiima: F. Prancunskas, Z. Jankauskas, Chas. Čelėdinas ir V. Vaiskėnis. Graboriai trys: J. Kavaliauskas, A. Stankus, A. Užumeckis. Lietuvių Rakandų Co.: D. Antanaitis su žmona. Viena Liet. Statymo ir Paskolos B-vė (First Lith. B. & L.). Dvi Radio stoties: vieną veda ponia Antanaitienė; antrą, Kaz. Kisielius. P-no Valaičio taisyso automobilių įstaiga. Randasi nemažai lietuvių valgomų daiktų krautuvių, valgyklų (restoranų) tabako ir kitų mažos vertės krautuvių, bet daugiausia tai gertuvių-aludžių. Lietuviai daugiausiai dirba prie kraučių, sukernėse, gazuonėse, valgyklose; keli turi savas siuivyklas.

Sunki Ekonominė Padėtis

Šešių metų sunki šalies ekonominė padėtis palietė ir Philadelphijos lietuvius. Nuo senesniųjų ir gerųjų (1920-1929) metų laikų, daugel lietuvių buvo praturtėję. Radosi tokių, kurie skaitė savę vertais ne tukstančiais, bet desėtkais ir šimtais tuktančių dolerių. Ne t darbininkai dirbtuvių buvo susidėję tukstančius bankose ir taupimo bendrovėse. Šių gerovės laikų tarpe lietuviai pirko namus, biznius ir kitas žmonės nuosavybes

PER KLAIPĖDĄ LIETUVIAMS GERAI ŽINUAMAS ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA Patogi ir greita kelionė Pigios Laivakorčių kainos

Laivų išplaukimai iš N. Y.
KUNGSBOLM ... Rugpjūčio 18
DROTTNINGHOLM ... Rugs 27
GRIPSHOLM ... Rugsėjo 5
KUNGSBOLM ... Rugsėjo 10

Platesnes žinias apie kelionę teikia veltai ir, parduoda laivakortes, visi mūsų autorizuoti laivakorčių agentai ir visi švedų Amerikos Linijos Skyriai. SWEDISH AMERICAN LINE 154 Boylston St., — Boston, Mass.

ir vietas. Vieni (mažuma) pirko už grynus pinigus, kiti traukė paskolas ir pirko vieną, dvi, tris ir daugiau nuosavybių, nes tais gerovės laikais buta gero investmento; mokojo už nuosavybes brangiai. Atėjus 1929 m. finansiniam šalies suirumui, puolant bankams ir kitoms taupymo įstaigoms ir bendrovėms, ta nelaimė palietė ir philadelphiečius lietuvius, kaip palietė juos kitur. Daugelis prarado sunkiai uždirbtus centus, biznius ir nuosavybes. Kuomet dešimts ar mažiau metų sutikai lietuvių ar lietuvių švariai ir gražiai apsirėdžiusių, tai šiandien sutinki juos nudevėtomis drapanomis vaikščiojant, mažai uždirbančius arba gyvenančius iš valdyskos pašelpos. Kiti kad ir praradę dalį turty, šiaip taip susitvėrę, iš paskutinių laikosi. Kurie galėjo, griebėsi prie biznio, ypač prie aludžių, panaikinus prohibiciją. Tos rusies mat biznis yra lengvas ir pelningas, mažai reikalauja galvosukio, jai tinkamoj vietoj patalkai užsidėti. Ne vienas lietuvis pradeda atsigrėbti, bet nėra vilties, kad jie pasieks tą patį aukštį, kaip buvo pasiekę gerų metų laikais.

Tiek po virš, iš atminties, pateiktų žinių apie vietos lietuvius iš šio "didelio kaimo".

Z. Jankauskas

JUOKAI

KETURIOS PRIEŽASTYS
Girtuokliui pasielė išgerti.
— Negalima, — atsakė jis.
— Ką? Atsisakai nuo burnelės?
— Čia yra keturios priežastys, — atsakė girtuoklis: visų pirma — pasizadėjau negerti, antra — antra šiandien pasninkauju; trečia — tik dabar gėriau; ketvirta — įpilk, broliuk, kad jau taip nori...

SKYSTAS PIENAS
— Kodėl tamstos parduodamas pienas toks skystas?
— Del to, kad karvės pienas lytaus prilytas. Negalio gi aš visą ganyklą stogu uždengti!

LAIMĖ
— Prieš penkerius metus man pasitaikė laimė: tada radau pirty 50 litų banknotą.
— Na, o vėliau?
— Tokia laimė ateina tik vieną kartą — todėl nuo to laiko aš nebesu buvęs pirty.

IKANDO
— Išvaizduok: kaimyno šuva mane įkando. Bet aš teisme pralaimėjau bylą.
— Kurio būdu?
— Kaimynas pasamdė tokį gabų advokatą, kuris taisyso išrodė, kad aš tą šunį įkandau!

Gydytojas: Ar jusų vyras skundžiasi troškulių?
Žmona: Tiktai tada, kai visos smuklės uždarytos.

VYRESNIOJI AUSIS
Senis atėjo pas gydytoją.
— Ką skauda? — klausia gydytojas.
— Apkurta kaire ausimi.
— Apžiūrėjo gydytojas ausį ir sako:
— Nieko nepadarysi, senatvė.
— Niekai! — supyko senis, — negi mano dešinioji ausis vyresnė kaip kairioji?

PRANEŠAM, KAD

VALGIŲ GAMINIMO KNYGA JAU GATAVA

Tai yra naujai pertvarkyta laida

su priedu

KAIP GAMINTI VAISIŲ VYNAS

Ši knyga susidaro iš 210 puslapių ir yra vienintelė lietuvių kalboje

Joje tilpsta virš 400 valgio gaminimui rušių, apie 150 vyno ir likerio gaminimui formulų ir apie 20 formulų del midaus gaminių.

Tilpsta ir daug kitų naudingų patarimų del namų prižiūrėjimo, stalo prirengimo, ir t.t. ir t.t.

Kiekviena Lietuvė ir Lietuvaitė butinai turėtų šią knygą isigyt ir naudotis joje tilpstančiais naudingais patarimais. Ši kukorystės ir vaisvynių gaminių knyga turi neįkainuojamą vertę. Bet ją tamsta gali isigyt TIKTAI UŽ \$1.00

Taigi, idėk konvertan vieną dolerį ir pasiusk žemiau paduotu adresu, o mes tuojau pasiūsime Tamstai tą taip naudingą jusų pie-rininkyste knygą. Knyga įrišta į žalią spalvos storus popierinius viršelius.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET

WORCESTER, MASS.

V. M. ČEKANAUSKAS

PO DVIDEŠIMT DVEJŲ METŲ

Kas Privertė Mus Atsitraukti nuo Augustavo, Suvalkų, Trakų, ir Vilniaus. Prano Remeikos Karo Laikų Atsiminimai

Budamas Lietuvoje ne kartą turėjau progą pasikalbėti su savanoriais, gynusiais Lietuvos nepriklausomybę, bet gyvendamas ilgus, visą dieną praleidau su savanoriu p. Prano Remeika, kuris 16 metų amžiaus sulaukęs išbėgo iš namų, palikdamas seną tėvelį ir segančią mamytę, kad tik įstotų į eiles gynėjų — tautinę kariuomenę. Pranas buvo vienas iš daugelio Dzukijos kaimiečių savanorių, kuris tais tragiškais laikais buvo karžygis savo dvasioje milžinas, pasiryžęs ginti Lietuvos nepriklausomybę. Dabar nešioja Lietuvos Šaulio kepurę, esąs atsargoje.

Vladai, kurdami savo valstybę, mes tikėjome sulaukti geresnės, laimingesnės būties, — sakė jis, besiskųdamas savo ir kitų savanorių likimu. Mes norėjome suvienyti Lietuvos kraštus, visus lietuvius, atstatyti savo valstybę ir užtikrinti jai pilną laisvę, gerbuvį visiems lietuviams. Štai kodėl aš vaikėzo amžiaus sulaukęs stojau į tautinę kariuomenę.

Bet dėja, labai apsirikom, labai klydom. Musų pasištventimas ir musų rimtos pastangos buvo veltui. Pats, Vladai, mat, kaip musų žmonės gyvena, kokia padėtis musų krašte. Nėra pas mus tautinės vienybės, nėra ir politinės laisvės. Jis atsiduso gana sunkiai ir tarė: Vladai, musų iliuzijos, fantaziškos svajonės žuvo. Mes dabar realistiškai protuojam, gyvenimas mus išmokino, padarė realistais. Jis šypsojosi ironiškai, aš mačiau jo veide ir jo širdyje didelį nusivylimą. Pranas Remeika pavyzdingas patriotas, todėl jis visą tai jaučia ir pergyvena.

Atsirado parazitų, idėjomis prisidengusių karjeristų, kurie neva liaudžių gero vėlindami ir žadėdami, neva valstybės reikalais besirūpindami, rupinasi tik savo asmeniškais karjeros reikalais, siekė turtų ir garbės. Tai musų partiniai politikeriai, internacionalistai, veni garbino Markso, kiti Romos internacionalai; besiverždami į valdžią, rupinasi labiau savo politinių partijų organizavimu negu plačiųjų žmonių masių reikalais, jiems rūpėjo partijų gerovė pirmoje vietoje, o valstybės reikalai buvo tik antraeiliniai dalykas.

Mes savanoriai nesigailėjome savo gyvybės, musų gyvausias pigi buvo anais tragiškų kovų laikais, bet musų vadai kitaip viską suprato, kitaip elgėsi, — pareiškė jis ironiškai.

Aš suprantu, Pranei, tavo apsvylimą, bet nesuprantu, kuriems partijų vadams darai užmetimus ir kaltinimus, — paklausiau aš jo. — Visiems kaltinu visus lygiai — atsakė jis. Juk žinai, kad St.

Seimas padarė netikslumą, pirmasis visuotinu balsavimu išrinktas Seimas pasielgė dar arčiau. Krikščionys demokratai laimėję rinkimus, pastatė musų valstybę į blogą padėtį. Kunigų auklėtiniai "klerikališkai" protavo ir šalį valdė. Bet dėja, katalikiškoji Lietuva daug nukentėjo, ne nuostabu, kad 1926 m. geg. mėn. rinkimais piliečiai atmetė kunigų valią, išrinko socialistų ir liaudininkų atstovų daugumą.

Bet ir socialistai su liaudininkais buvo lygiai toki internacionalistai kaip Romos pasekėjai krikščionys demokratai, kunigų bernai. Liaudininkai ir socialistai laimėję rinkimus pasirodė lepišėmis esą, svajotojai, nemokėjo praktiškai vaduoti, nebuvo realistai ir rimti politikai, dėlto nešlaidė savo rankose valdžią; tarp liaudininkų ir socialistų įvyko nesupratimų, o vadinamieji klerikalai nesnaudė, prieš rinkimus davė savo pažadą, kad jei socialistai laimėtų rinkimus, tai jų valdžią mes nusversim. Taip ir buvo. Konspiratyvišku būdu su pagalba klerikališkos tendencijos kariams, Pulk. Plechovičiū nuvertė Griniaus valdžią.

Kuniginiai nedrįso patys į savo rankas imti valdžią, nes žinėjo piliečių nusistatymą, bijojo kito sukilimo. Todėl pavedė tautininkams sudaryti valdžią, kunigai manė, kad jie vėliau.

Aš nenorėjau klausyti jo politiško argumentų, nes kas atsitiko man buvo žinoma ir pilnai supratama kodėl taip atsitiko. Tada aš pareiškiau: Pranei, padėtis pasitaisys, pasikeis viskas, laikas viską keičia. Dabar jau Lietuva grįžta prie normalios vidaus politinės padėties ir demokratijos, su laiku turėsime normališkos laikus, politiškai ir ekonomiškai gyvenimas pagerės. Žinai, pamirškim politiką. Pasakyk man ką nors iš savo atsiminimų iš kovų su lenkais.

Musų Kovos su Lenkais

Gerai, pasakysiu, — sakė jis. Aš manau, kad jūs Amerikos lietuviai manote, kad lenkai buvo mums labai baisūs, gal manote, kad mes buvome menki kovotojai, — teiravosi jis. Ne, Vladai, lietuviai savanoriai buvo fanatiškai ir atkaklūs kovotojai. Vargas ir svetimų priepauda, troškimas savos valdžios ir nepriklausomybės padarė mus dvasioje nenugalimus kovotojus.

Mano patyrimai, vargas ir kentėjimai karo laikais, stumė mane į tautinę kariuomenę. Visi savanoriai buvo pasiryžę gyvybę aukauti už nepriklausomybę. Tiesa, lenkai buvo mažiausia 15 kartų galingesni už mus, jie gaudavo francuzų ir anglų pagalbą, juos rėmė ir kitų šalių

Lietuviai rengiasi kovon su lenkais

vyriausybės, davė ginklus, pinigų, maistą, drabužius ir avalines; o mes buvome bledni, skarmaluoti ir tankiai alkani. Tik iš Amerikos, nuo jūsų amerikiečiai pagelbą gavom, todėl buvo sunkios sąlygos mums kariauti su lenkais ir kitų kraštų avantiuristais, bertmontininkais ir bolševikais.

Aš tarnavau pirmam atsargos batalijone, 4-toje kuopoje. Tiesa, man neteko kautis su bolševikais ir Bertmonto-Avalovo vedamomis armijomis, bet su lenkais teko kariauti, lenkus aš pažįstu labai gerai.

Mes užėmėm Suvalkiją, paėmėm Suvalkus, Augustavą, Račkius ir kitus kaimus Augustavo krašte 1919 m. gale, keletą mėnesių pakrikę po kaimus po keletą kareivių būreliais, galima sakyti, sudarėm pasienio sargybą. Vieninteliu musų neprieteliu buvo lenkų partizanai — "piovakai", kurie veikė tame krašte ir visoje Lietuvoje. Mes gaudėm "piovakus", narius lenkų "Polska Wojskowa Organizacija". Muzurai nebuvo mums palankus, nes jie buvo lenkiškos orientacijos, sulenkėję.

Mozurijoje, Augustavo apeliškėse yra daug lietuvių, bet jie tiko nesupratėliai, tamsūs vandeniniai, žymiai nutautėję taip kaip Gardino ir Vileikos apskrčių lietuviai, jie net nežinojo kas lietuvių ir iš kur atėjo. Tenai mes nežinojom kas musų draugai ir kas neprieteliai, o lenkų partizanai buvo ginkluoti ir smarkiai veikė, ne vieną lietuvių kareivių nukovė nakties laiku sargyboje esantį.

Pirmieji Mušiai su Lenkais

Musų kariuomenės mažai buvo Suvalkijoje, visos musų įegos buvo už Nemuno linkui Vilniaus ir ligi Rusijos sienos sutrauktos. Prie Lenkijos sienos mažai kariuomenės turėjome. Po pasirašymo taikos sutarties Maskvoje rugp. mėn. 1920 m., dalis musų kariuomenės nuo Rusijos sienos buvo atitraukta ir sulaukėm sustiprinimų Suvalkijoje, nes tuom laikui lenkai pradėjo veržtis į Suvalkiją. Mes žinojom, kad lenkai daugina savo kariuomenę musų fronte.

Buvau vieną vakarą sargyboje, pamačiau plentų ateinančius lenkus. Jie nešėsi lenkinšką ir lietuvišką vėliavą, supratau, kad lenkų delegacija. Su laikiau juos. Poručikas klausė kur randasi musų vadas? Pranešiau sargybos viršininkui, praleidau lenkus pas musų vadą. Lenkai delegatai pareikalavo musų vadą ištraukti kariuomenės iš Augustavo apeliškės, jie sakė, kad mes laikėm užėmę lenkinšką kraštą.

Po išleidimo lenkų delegacijos, mes numanėm, kad lenkai rengiasi mus išvyti, laukėm netikėtumų, bet musų mažai buvo. Nepraėjo keletas valandų po to, pamačiau visą lenkų kuopą plentų ateinančią — api 200 pėstininkų. Neužilgio atlekė lenkų raitelių būrys ir apsupo mus. Mes jau buvom susireikiavę. Lenkų vadas pareikalavo mus atsitraukti, mes atsiskavom. Lenkai galėjo nuginkluoti mus, bet nebandė tol kol pribuvo daugiau jų kariuomenės, tada lenkai norėjo mus po tris svaryti į barakus ir paimti musų ginklus.

Netikėtai sumiti į lenkų nelaisvę, tapom uždaryti, bet ginklų neatidavėm lenkams. Išbuvom lenkų nelaisvėje 12 dienų, vėliau iš Suvalkų atvyko kurjieras, kur svetimų valstybių karo atstovai buvo nutarę mus išvaduoti, bet su sąlyga, kad mes turim aplesiti Augustavą.

Apleidom Augustavą

Nakties laiku kuomet gyventojai miegojo, mes susireikiavom ir laukėm vado komandos; atėjo vadas, pasigirdo komanda: Ramiai! Šautuvą ant peties! Žengte, marš! Suskambėjo musų eisena, sukilo gyventojai. Išeidami mes iš Augustavo buvom pasiryžę vėl sugrįžti už dienos kitos. Suskambėjo musų daina: "Aušta Aušrelė netoli dienelė, rengiasi į kovą ketvirta kuopa". Dainos aidai nuskambėjo per Augustavo miestelį, išmaršavom mes linkui Suvalkų. Kelionė į Suvalkus buvo 28 kilometrų, per visą naktį žygiavom, saulei tekant artinomės prie Suvalkų, čia radome savuosius su išstatytais kulkasvaidžiais ir lenkų pušę. Nusidžiaugėm pamatę juos.

Kuomet pasiekėm Šešupę, aš toliau eiti negalėjau, buvau pailsęs, vos tik paeiti galėjau. Aš buvau jauniausias iš visų savanorių. Norėjosi kristi ir miegoti. Draugai nužygiavo, o aš atsidėdavau prie Šešupės po tiltu prie malūno, nutraukiau batus ir pamerkiu kojas į šaltą šešupės vandenį. Mano batų paduose buvo skylės, pamirkęs kojas pamačiau sutrintas juodas pusles, kraujas bėgo, bet skaudėsio nejaučiau kolėjau, tik dabar skaudėsi pajutau.

Batai buvo per daug dideli, sugadino man kojas. Radau prie malūno storų popiergalių, užkišau batų skyles, ir galus prikišau žolės, apsiaviau ir pradėjau eiti, norėjau pasivyti savuosius. Didžiausias vargas, vos tik paeiti tegaliu, skaudėjo sugadintas kojas; buvau pailsęs ir išalkęs, ritaisi kaip kupstas. Menkas iš manęs buvo kareivis 16 metų amžiaus vaikas, nors ir buvau pusėtinai aukštokas, bet fiziškai silpnas. Praeiviai į mane žiūrėjo su širdgėla, kiti juokėsi iš manęs vos tik šautuvą ir karišką ant pečių našulį beveikanti. Aš žinojau, kad mano draugai sustos. Suvalkuose.

Per Suvalkų miestą parėjau vienas, saviškius radau kitoj puspėj miesto, geležinkelio stoty radau tris vagonus konservų, tenai sočiai pavalgiau. Bet tuom kartu iš miesto bėgo žmonės pėsti ir važiuoti, buvo gandai, kad ateina lenkai, kad bus apšaudymas miesto. Išėjo iš Suvalkų musų kuopa, aš ir keli kiti palikom, toliau pėsti eiti negalėjom. Užėjau pas mažą žemių ukininką, gavom arklį ir vežimą, ukininkas vežė mus. O čipliškės plentas kalnuotas, vos tik pavėža mus mažytis arklukas. Vėžiniant nuo Vistycio kalno, arklukas švaistėsi, negalėjo išlaikyti vežimėlį, bėgdamas sukluojo ir nugriuvo, apvirto vežimas ir sulužo. Palikom žmogelį prie gulincio arklio ir vežimo, vijo mės savuosius pėsti.

Musų frontas buvo perkirstas, mums teko skubiai eiti, idant išlyginus frontą ir surišus musų pakrikusias grupes. Tuli musų draugai pabėgo iš lenkų apsupimo per Vokietiją, lenkų kariuomenė sekė paskui mus ligi Suvalkų, lenkų skaičius didėjo, daug raitelių lenkai turėjo, kurie vijosi mus. Prie Suvalkų musų atsarginiai sulaikydavo lenkus įvyko apsišaudymai.

Suvalkai pateko lenkams po trumpo apsišaudymo. Mes sustojom Rutka Tartak dvare, čia radom savo virtuvę, gavom vakarienę ir sugulėm apsirėngę su batais ant kojų ir šautuvais ant pečių. Staiga užmigom, bet kaip išgirdom šūvis, skubiai iš Suvalkų atvyko kurjieras, kur svetimų valstybių karo atstovai buvo nutarę mus išvaduoti, bet su sąlyga, kad mes turim aplesiti Augustavą.

LIETUVIAI SKAIČYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVI

KUR GALITE PASITIKET

Lainer's

VALYTOJAI 73 GREEN ST. DAŽYTOJAI

- * MOTERŲ ar VYRŲ KOSTIUMAI
- * Silkiniai ar Vilnoniai * SUKNIOS
- * GRAŽIAI ISVALOMOS
- * ATYDŽIAI ISPROSINAMOS
- * KUR REIKIA PATAISOMOS
- * SAGUTĖS ISIUVAMOS

49^c

PAPRASTAI 70.

Valymui Pasiulymai

Kaklaraiščiai (12 už \$1.) po 10c
 Trumpos Pirstinės, pora ... 10c
 Kamonai 49c
 Silkiniai Marškiniai 35c

TEL. DIAL 5-5281

AUKŠTOS RUŠIES DARBAS — IMAM ATSAKOMYBĘ

negalėjau atsikelti, mano kunas buvo numiręs, nutirpo kojos; varčiau iš visos puses, kojos buvo nesuvaldomos, vargais negalais pakilau, atėjau prie draugų, radau juos susireikiavusius. Išvykom į frontą nakties metu.

Pirmoji Atkakli Kova

Dabar musų frontas jau buvo išlygintas tampriai surišti būriai ir apsikasę. Užėmėm mes savo pozicijas, prasidėjo arši kova kuri tęsėsi per 12 valandų. Mes lenkus apsupome keliose vietose. Lenkų raiteliai bandė persimušti per musų frontą, bet jims nepavyko, jie pasijuto, kad apsupti mūsų, tada jie pradėjo kovoti, norėjo pabėgti, kuomet jų įegos susilpnėjo.

Savo akimis mačiau lenkus raitelius žaibo greitumu lekiančius per musų pozicijas, bet iš 19 lenkų raitelių tik vienas išbėgo, kiti paliko nukauti. Daug jų žuvo kitose vietose, lenkai atsitraukė, bet už poros valandų ir vėl sugrįžo su didesnėmis įegomis, padarė antrą puolimą. Antram musų žuvo daug ir musų, buvo daug sužeistų, bet ir lenkai pražudė daug savo kareivių, vėliau nenuveikę musų pasitraukė pasiimdami sužeistuosius.

Surinkom savo likučius, atėjo pavaduoti mus 3-pulkas. Musų 4-ta kuopa buvo pasiūsta į Leipalingį sustiprinti 8-tą pulką, kurį lenkai sumušė. Mes savanoriai gynėm Leipalingį, vėliau nuvykom į Seirijus, tenai musų likučiai susiliejo su 10-tu pulku, vadinamu, Mariampolės Pulku.

Gavau iš namų pranešimą, kad mamytė mirė. Et, mirsim visi, pamaniau sau, — sakė P. Remeika. — Dieve duok Jai dangų. Lūdėti del mamytės mirties nebuvo kada, iš vietos į vietą trunkėmės, kovėmės su lenkais. Kartais svetimų valstybių atstovai atvykdavo, sulaikydavo musius, bet dėja, neprisversdavo lenkų atsitraukti, liepdavo mums pasitraukti, nustatydavo naują demarkliniją, kas mus erzino. Kaip tik mes lenkus sulaikydavom, arba, sumušdavom ir pastumėdavom atgal, tai žiūrėk ir atleikia svetimų valstybių atstovai.

Taip pat buvo kovoje prie Trakų, mes tenai lenkus gerai apkulėm, kaip lenkai pradėjo trauktis, tuomet pribuvo francuzų ir anglų kariai, sustabdė kovą, mus ramino, kad taikingu būdu išspręst teritorijų klausimą. Mes patikėdavom, taikos norėjom, nes musų eilės retėjo, ginklų stigo, privargę buvom. Panašiai buvo ir tame istoriškame mušy ties Širvintais ir Giedraiščiais, tenai mes sutruškinom Želigowskio legionierių eiles ir vijom lenkus, bet mus sulaikė svetimų valstybių atstovai.

Pas mus buvo mažiau ir blogesni ginklai negu lenkų. Musų neprieteliai buvo 10 prieš musų vieną, bet mes atlaikydavom jų puolimus, o kartais pasisėkdavo juos sumušti, atstumti. Lenkai bailūs, greitai rankas iškelia kaip pamato mus su durtuvais ir rankinėmis granatomis besijartinančius. Lenkai turėjo daug raitelių, labai agresingų; kartas užmatydavom kaip debesį raitų atlekiančių lenkų, bet kuomet turėdavom bent porą kulkasvaidžių ir užtekinai šovinių, jie nepasiekdavo musų, grįždavo palikdami būrelį savųjų nukautų. Raiteliai mažą svarbą turi prieš kulkasvaidininkus kalne-

liuose apsikasusiuos. Ir kiekvieną kartą, kaip tik mes atakavome darydavom ant lenkų, tai lenkai savo raitelius pasiusdavo prieš mus, tuomet mums tekdavo sustoti ir gintis, negalėdavom pasiekti lenkų apkasų, nes pirmyn einanti lenkai raiteliai greitai iškapotų. Musų būriai maži, mes eidavom po du, keturis ir nedaugiau kaip 10 kareivių pasiskirstę, o lenkų buvo daug, tai jie tankiai būreliais pasirodydavo, mes juos šventindavom kulkasvaidžių ugnim. Tik bėda, kad mes mažai kulkasvaidžių turėjom ir tie budavo pačios kovos i tempime sugesdavo, kol pasitaisydavom, užtrukdavom ir duodavom lenkams progą pasiekti mus, arba, pabėgti ir pasislėpti.

ei ilgiau butume kariavę, gal lenkai būtų mus nugalėję. Lenkai mažiausia 10 kartų buvo skaitlingesni už mus, turėjo daugiau ir geresnių ginklų negu mes. Bet jei ne svetimų valstybių atstovų įsikišimai, sustabdytume musų (kuomet mes permatydavom laimėjimus), lenkai nebūtų paėmę nei vieno metro likučius žemių be kraujo pralėjęm. Juk prie Širvintų ir Giedraičių istoriškam mušy mes lenkus sumušėm, Želigowskio legionieriai bėgo betvarkėje kaip avys, mes vydamiesi juos daug nukovėm, daug į nelaisvę lenkų kareivių, karių ir ginklų paėmėm. Bet ir tada atvyko svetimų valstybių kariai, sulaukė mus, nustatė demarkliniją; jie sakė mums, kad teritoriją išspręst Tautų Lyga, mes paklausėm, pasitėkisjom, nes pavargę buvom, musų įegos buvo silpnos, tai vieną. Antra, buvom apgauti kitų valstybių pažadais.

Pas mus buvo vienybė. Musų kariai buvo geri mums, taktingi lygiai su mumis kovojo nesislėpė, sužeistą kareivį karys vilkdavo ant pečių. O lenkų padėtis buvo kitokia. Lenkai nelaisviai keikė savo vadus, jie kariavo be pasiryžimo, tik iš prievartos, todėl nenustatė, kad mes mažesniame skaičiuje labai tankiai nugalėdavom lenkus. Pasiryžimas, vienybė, svarbus dalykas taikos ir karo metu, o tais laikais nestigo mums vienybės ir pasiryžimo.

Bet dėja, karą pabaigėm. Visi savanoriai sulaukėm vieno doko likimo ir apsvylimą. Lietuvos valdžia (krikščionių demokratų) pamiršo mus. Už rizikavimą gyvybės, už kraujo liejimą, už musų vargą ir kančias, davė mums po mažą trupinėlį nuo lietuviško stalo, o kunigams, turtingiems klebonams, kurių karo lauko utėlės negraudė, davė po didelį kepalą duonos! Jie gavo po 80 hektarų žemės, o mes savanoriai gavom nuo 10 ligi 15 hektarų žemės. Šitai mus apdovanojo Lietuvą už musų vargus ir gvimą Jos. Šitai išpildė savo pažadus krikščionių demokratų valdžia žemės reformą pavesdamas. Dabar klebonai turi dvarėlius, gauna iš valdžios metinę algą, o mes, laisvanoriai, tie "herojai" apgyvenisiję Lietuvą ką gaunam? Dabar jau sunku gauti policijanto, arba, girios eiguolio tarnybą mums savanoriams. Štai kodėl aš smerkiu musų partijų vadus, turtų ir garbės siekiančius karjeristus. (Bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLEIKIA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Tik 20 Teliko
 Tad įsigykite tuojau tą nepaprastą
LIETUVOS DIDŽIOJO KUNIGAİKŠCIO VYTAUTO SPALVUOTĄ FOTOGRAFIJĄ
 ir įsidėję į rėmus pasikabinkite ją ant sienos
 Tai bus Malonus ir Didingas jūsų Namų Papuošalas
KAINA SU PRISIUNTIMU \$1.00
 FOTOGRAFIJOS DYDIS 14x18 COLIŲ
 Užsakymus siųskite žemiau paduotu adresu
 Idėk dolerinę laišką ir užlipyk voką. Mes gavę užsakymą, tuojau pasiųsim viršminėtą fotografiją.
AMERIKOS LIETUVIS
 14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. \$1.50 | In Foreign Countries 2.00
One half year 1.00 | Single Copies 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. \$1.50 | Užsienioje—Lietuvoje 2.00
Pusei metų 1.00 | Atskiras numeris 5 centai
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

V. M. Klausitis

POLITINĖ APŽVALGA

POLITINĖ PARTIJŲ KOVA IR POLITIKIERIŲ VEIKLA PRA-SIDĖJO. LANDONO PAŽADAIŠ NESPATIKI. SPAUDOS ROLE AMERIKOS POLITIKOJE

Po atsibuvusių politinių partijų suvažiavimų — konvencijų, mes tikėjome iš politikierių geresnių davinį. Republikonų partijos suvažiavime Clevelande buvo patiekta platforma, kurią republikonų partijos kandidatas Landon priėmė ir pasižadėjo visus nutarimus platformoje nustatytus, įvykdyti, jeigu jis bus išrinktas Prezidentu.

Demokratų partijos vadai savo suvažiavime Philadelphiajioje nustatė savo kandidatui, dabartiniam prezidentui, F. D. Rooseveltui, platformą. Rooseveltas priėmė ir pasižadėjo įvykdyti.

Trečioji partija, kuriai vadovauja du mūsų krašto pastaruoju laiku iškilę aktyviai, butent, kun. Chas. E. Coughlin ir Dr. Townsend, šios partijos suvažiavime Clevelande nebuvo tiek solidarumo kiek pirmųjų dviejų partijų suvažiavimuose, tačiau Coughlino-Townsendo partija nustatė savo platformą ir pasirinko atstovą Lemke, kuris pasižadėjo įvykdyti platformoje nustatytą programą.

Panašiai pasižadėjo socialistų ir komunistų partijų kandidatai. Žodžiu, 5 politinių partijų kandidatai, dalyvaus sekamuose Prezidentūros rinkimuose. Bet kurios partijos — demokratų ar republikonų kandidatas rinkimus laimės, dabar tikrai negalima pasakyti. Tačiau politikos kritikai — žinovai, taipgi Wall gatvės spekuliatoriai, kurie spekuliuoja ne tik finansų biržoje, bet sporte ir politikoj, kurie viską kapitalizuoja, šie dėjybas darydami, pranašauja, kad Rooseveltas rinkimus laimės.

Tačiau palikus nuošaliai visus spėjimus, rimtai žvelgiant į mūsų krašto politiškas perspektyvas, tiriant visuomenės nusistatymą ir turint omeny Prezidento Roosevelto populiariskumą, taipgi, panagrinęs politinių partijų platformas, greta to, panagrinęs kandidatų politines karjeras nuveiktų visuomenės labai darbų rekordą, jų politiška, ekonominę ir socialinę nusistatymą, mes prienam prie išvados, kad Rooseveltas nepaminomas, kad jis laimės rinkimus, nes visais atžvilgiais jis tinkamesnis negu jo priešininkai. Šie faktai teikia net tik galimybės bet žada didelį pasisekimą Rooseveltui.

Demokratų partijos platforma, kurią pats Rooseveltas demokratams pasiūlė, aiški ir kiekvienam piliečiui suprantama, imponuojanti. Gi republikonų partijos platforma miglota, neaiški, kupina neaiškių pažadėjimų, visai išaiškinamomis frazėmis surašyta. Mes gi žinome kas valdo republikonų partiją ir kokiems žmonėms bei tikslams republikonų partija tarnauja, tati patitiktė šios partijos kandidato pažadams, pasitiktė jų platformai, negalima.

Kas kita su demokratų partijos kandidato pažadais jų platformoje ir žodžiu, Rooseveltas ne tik jau įrodė, bet įtikino mus, kad jis yra prietelis biednuomenės — darbininkų, ukininkų ir smulkii pramonininkų; tokį jo nusistatymą rodo jo administracijos pravesotos reformos, nors kaip kurios ty reformų tapo atmetos aukščiausio tribunolo, kuriame sėdi republikono šulai. Visgi Roosevelto darbai, jo žodžiai nebuvo apgavystė, pasireiskė realybeje.

Gi republikonų partijos kandidato pareiškimai neaiškūs, republikonų platformoje daug frazių, kurios bendrai imant, netu-

ri jokios reikšmės, arba, jose yra paslėptos politinės, sociališkos ir ekonominės tendencijos, žodžiu, tenka abejoti. Kiti faktai aiškiai rodo, kad republikonų partijos kandidatas yra fabrikančių bankierių ranka parinktas. Šitos sąlygos sudaro abejonę, sumažina galimybes p. Alf. Landonui laimėti rinkimus, tapti Prezidentu.

Tiesa, Rooseveltas turi daug neprietelių, jis Prezidento krėslė sėdėdamas pasidarė daug priešininkų. Jo aršiausias neprietelias yra bankieriai ir fabrikančiai, stambaus biznio savininkai ir vedėjai. Rooseveltas savo reformomis sumažino didžturčių privilegijas, uždejo jiems didesnius mokesčius, todėl jie budami nepatenkinti, pasirinko p. Landoną savo kandidatą, jie dės pastangas nugalėti Rooseveltą, tačiau pastarasis pasitiki krašto piliečių daugumos sąmoningumu ir jų jūjų jam nesvyruojamą paramą, delto jis, kaip buvo visu laiku ir dabar tebėra plačiųjų Amerikos žmonių masių simpatikas ir nepaiso didžturčių opozicijos, tikisi lengvai nugalėti fabrikančių-bankierių parinktą republikonų partijos p. Landoną. Šitaip atrodo dabartinis politinis išvaizdis. Demokratai optimistiškai žiuri į savo partijos laimėjimą sekamuose rinkimuose.

Spaudos Rolė Politikoj

Amerikos spauda kol kas nevienodai nusistačius. Randolph Hearsto leidžiami dienraščiai kiekvienam didesniame mieste, yra aiškiai nusistatę p. Landono pusę. Taipgi, didelė dauguma stambiųjų dienraščių republikonų partijos valdomų yra aiškūs p. Landono rėmėjai. Bet kita dalis spaudos, nepartinė ir demokratų partijos įtakoj esanti spauda stovi už Roosevelto pečių. Žinoma, į partinę spaudą netenka daug dėmesio kreipti, nes partiniai spaudos organai vienpusiškai nusistatę, bet nepartinė spauda gali būti tuo barometru, kuris rodo krašto piliečių tendenciją — nusistatymą.

Tatai pasiremiant nepartinės spaudos pažuromis į abiejų didžiųjų politinių partijų kandidatus, tenka pasakyti, kad Rooseveltas statomas aukščiau už Landoną "New York Times" nors labai konservatyviškai nusistatymo, bet šis dienraštis budamas nepartinis, labai įtakingas ir, galima sakyti, ekonomiškai nepriklausomas, už pinigų nepaperkamas, savo redakcijniam straipsni iš liepos 24-tos d. darydamas komentaras apie p. Landono pasakytą kalbą Topeka, Kansas, kur jis oficiališkai priėmė republikonų partijos kandidatūrą į prezidentūrą, pareiškia: "Vakar p. Landon pasakė kalbą, neigiamai jis įvertino Prezidento Roosevelto administraciją ir daug pažadėjo, bet jis nutylėjo, nepasakė nei žodelio apie tuos ponus, kurie 1929 metais davė mūsų kraštui pražūtį. Jis neprišiminė apie tuos "raketerius", kaip Insull, Morgan ir Van Sweringen." Bendrai, "N. Y. Times" neigiamai atsiliepė į p. Landono tiradą nukreiptą prieš Roosevelto administraciją. O liepos 25 d. laidoje "N. Y. Times" įžengiamame randam pareiškimą, kad butent, "Jei ne Roosevelto reformos, tai ukininkai, smulkieji pramonininkai ir mažieji bankai būtų pražuvę".

Kitas Metropolisio, dešinysal dienraštis, kurie žymiai artimesnis republikonams negu demo-

NAUJAS TILTAS SAN FRANCISCO IĻANKOJE

Jau lapkričio mėnesy automobiliai važiuos aukštai virš įlankos bangų tarp Oakland ir San Francisco. Šis 1,400 pėdų tiltas sujungia kraštą su Yorba Buena sala, kaip tik į rytus nuo Alcatraz salos, Federalio atkaklių kriminalistų kalėjimo.

kratams, butent, "New York World-Telegram" savo redakcijniam straipsny smarkiai kritikuoja p. Landono nusistatymą, jo kalbą ir savo kritikoje labai apgailestauja, kad republikonų partijos kandidatas tiek mažai tesurpanta bei atjaučia dabartinę mūsų šalies žmonių ekonominę ir socialinę padėtį, ignoruoja svarbiausias problemas, pasitenkina tik menkiesniais ir siulymais pažadų. "New York World-Telegram" nurodinėja, kad jei Roosevelt reformos ukininkų ir darbininkų problemų išsprendimui netinkamos, kaip republikonų partijos kandidatas bando mus įtikinti, tai kodėl jis nepaisys geresnės programos, kodėl nenurodė kas reikalinga daryti, kad pašalinus bedarbę ir išvedus ukininkus iš ekonominės vergijos ir bankroto? Kodėl p. Landon nepasako ką jis mano daryti? Kokiais priemonėmis panaudoti? Žodžiu, šis dienraštis labai apsiu- vylęs republikonų partijos kandidato "suaraprotyste". Nerodydamas simpatijos demokratų partijai, vienok pažymi, kad Rooseveltas yra padaręs daugiau negu padarė buvusios republikonų partijos administracijos.

Panašiai atsiliepė ir kitų dienraščių redaktoriai. Visi jie kritiškai įvertina p. Landono kalbą, jo patiektus pplanus, butent, pažadus subalansuoti samatą, pašalinti nedarbą, bet dėja, sako jie: p. Landon nepasako kaip jis sumažins, arba panaikins nedarbą, kaip jis subalansuos samatą. Pažadais mes neužgandinti, prašom duoti mums realioj formoj pasiūlymus — planus! Šitaip kalba spaudos organai.

Na, Amerikos Darbo Federacijos vadai pasmerkė p. Landoną, kaip p. Green, taip kiti darbininkų unijų vadai paskelbė, kad p. Landon streiklausių kandidatas, kad jis darbininkams ne tik nieko nežada, bet dar yra jų neprietelis. Turint omeny šiuos faktus, reikia manyti, kad p. Landonas mažai pasisekimo ir pritarimo Amerikos laudyje ras, nes jis dabar jau laikomas fabrikančių kandidatu. Kad tokiu žmogum jis yra, netenka abejoti, nes už jo pečių stovi žymiausias mūsų krašte reakcijos šalininkas, p. Randolph Hearst, kuris

per savo organus Rooseveltą išvadino fašistu, komunistu, radikalu ir diktatorium. Žinoma, toks žmogus neįtikins Amerikos visuomenę.

Reakcijos Šalininkai už Landono Pečių

Visi pagarsėjusios "Liberty League" organizacijos nariai, pradedant su J. P. Morgano firmos nariais ir baigiant su Du Pont firmos, prie kurios prisidėjo dešinieji demokratų partijos vadai, Al Smith, Colby, Baker, Ely ir kiti, šie visi didžturčiai ir jų korporacijų advokatai, fabrikančiai ir bankieriai perėjo į republikonų partijos abazą, šie faktai aiškiai rodo, kad visi Amerikos didžturčiai, dešinieji elementai grupuojasi už p. Landono pečių, kad jie rėmiami jį tiki niversti Rooseveltą, kuris yra jų nepakenčiamas, jų privilegijų mažintojas. Rodos, kad ir gatvėje vaikščiojantis paprastas pilietis, kuris vos tik abeclė išmokęs, bet gali suprasti, kad p. Alf. M. Landon yra Amerikos kapitalistų kandidatas, kad republikonų partija dar kartą pasistatė fabrikančių ir bankierių jai skirtą kandidatą.

Nenuostabu tati, kad net dešinieji spaudos organai, kurie nėra visiškioje republikonų partijos kontroleje, neigiamai nusiteikę linkui p. Landon. Šie visi faktai duoda mums progą atskirti baltą nuo juodo; kitais žodžiais sakant, pažinti skirtumą tarp Roosevelto ir Landono bei jų pasauliažiuros. Turint omeny šiuos faktus, tenka pasakyti, kad prezidentas F. D. Rooseveltas laimės rinkimus, nepaisant to, kad didžturčiai sudaro jam labai didelę opoziciją, kad jie nesigailės kapitalo politiška prieš rinkimus propagandai, kurioje jie nupieš Rooseveltą blogiausiu žmogum. Akyvaizdoje esamų faktų, kitokios išvados negali būti apie mūsų krašte politinę kovą ir perspektyvas kandidatų laimėjimams ir pralaimėjimams sekamais rinkimais. Kitišiais žodžiais sakant, Rooseveltas išrinkimas neabejotinas, nes Rooseveltas yra vienas iš loginiausiu, tikamiausių kandidatų Prezidento urėdui.

PILIETYSTĖS KVOTIMAS

Labai daug ateivių bijosi, kad jie negalės išlaikyti pilietystės kvotima. Tokiam įsitikinimui nėra jokio pamato. Praeityje pilietystės aplikantai išegzaminavo teisdaris viešame teisme. Bet šiandien kitaip daroma. Dabar aplikantai ir jo liudininkus išegzaminuoja naturalizacijos kvotėjas. Savo kambariuose (ne teisme). Paprastai kitų žmonių kambaryste visai nėra. Jeigu kvotėjas randa, kad aplikantas prisilaiko prie visų reikalingų reikalavimų jis rekomenduoja, kad pilietystė būtų tokiam ateiviui duota. Jeigu aplikantas nežino angliškos kalbos, ir nežino apie Amerikos valdžią, tai kvotėjas jam pataria sugryžti kada nors ateityje ir vėl bandyti išlaikyti kitą kvotimą. Jeigu pilietystė rekomenduota, tai aplikantas turi atvykti į viešą teismą imti ištikimumo prisieka. Nors teisdarys turi teisę už-

klausti ko nori, bet jis retai taip daro. Tik valstijų teismuose aplikantą galima egzaminuoti viešame teisme. Bet aplikantas visada gali paduoti naturalizacijos prašymą federaliam teismui, o ne valstijos teismui, jeigu jis nenori imti tokį kvotimą.

Tankiai mes girdime nuo žmonių, kurie išlaikė kvotimus, kad jie yra labai sunkūs. Yra teisybė, kad nesenei nekuriuose distriktuose teisdariai užklauso labai kvailių užklausimų, tik apgauti žmones, tarpe tokių klausimų sekantieji keli pasiūti — "kiek žvaigždžių turi amerikoniškas kvoteris", "kaip augstas yra Bunker Hill paminklas", "kiek kojų turi musų konstitucija", ir t.t., bet valdžia Washingtone įsake, kad tie visi klausimai turi būti išnaikinti, kad jie neturėjo jokios vertės.

Kvotimo tikslas yra parodyti aplikanto tinkamumą būti Ame-

rikos piliečiu. Kuomet aplikantas savo liudininkais pasirodo, tai reikia spręsti sekančius dalykus —

- 1) Kad aplikantas gyvenęs Suv. Valstijose mažiausia 5 metus, ir apskrityje kur prašo pilietystės šešis mėnesius.
- 2) Kad jis moka kalbėti angliškai ir gali pasirašyti savo vardą.
- 3) Kad jis yra žmogus geros doriškos ypatybės.
- 4) Kad jis apsipažinęs su pamatiniais faktais apie Suv. Valstijų valdžią ir kad jis tiki Suv. Valstijų Konstitucijos principus.
- 5) Aplikanto ir jo liudininkų paliudijimas yra užtektinas darodamas penkių metų rezidencijos šioje šalyje.

Per kvotimą lengva sužinoti ar jis moka užtektinai angliškai, kuris po įstatymu turi buti žodžiais išduotas.

Žmogaus gerą dorišką ypatybę galima nuspręsti nuo kandidato rekordo, kaip jis elgiasi savo namuose, šeimynoje, kaiminytystėje ir aplinkėje. Jeigu ateivis apleidžia savo šeimyną, arba turi žmoną ir vaikus sename krašte ir naują šeimyną šioje šalyje arba jeigu jis apkalintasis kokių nors prasizengimų per penkis metus prieš padavimą savo aplikacijos, tai tokius negalima skaityti geros doriškos ypatybės žmones. Aplikantas, kuris gražiai gyvena, prisilaiko prie

statymų, yra darbštus, ir pildo užduotis savo šeimynai, neturi nieko bijotis.

Dabar kaslink naturalizacijos klausimų. Nesenei buvo iš valdžios kvotėjams įsakyta, kad jie kreiptų atydą į kiek metų aplikantas turi, ir jo fizišką padėjimą, jo praeitį, ir kokiomis apšvietos progomis jis galėjo naudotis savo šalyje ir Suv. Valstijose. Nuo aplikanto užklausta keli lengvi klausimai apie federale valstijos ir vietinę valdžią. Gal užklausta apie kelis svarbius įvykius Amerikos istorijoje ir apie užduotis ir atsakomybę Amerikos pilietystės. Tai tuos dalykus ateivis, kuris ieško naturalizacijos privalo žinoti, kad nors ir nebutų kvotimui.

Visuomet daugumas aplikantų pasekmingai išlaiko kvotimus. Tik apie vienas iš šimto aplikantų yra atsakytas, ir tokiems pilietystė atsakya ne del nežinomo atsakymų, bet kad pas juos nēr žmonės geros doriškos ypatybės. Po trumpu sistematišku studijavimu, žmogus ar žmona, kurie tik nori tapti piliečiais, gali lengvai apsipažinti su reikalingomis informacijomis.

Pilietystės aplikantai gali rasti virš šimtą klausimų ir atsakymų, knygotėje "How To Become a Citizen of the United States", kurią išleido angli kalboje Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City. Kaina 25c.

A. PRAPUOLENIS

PASAULINĖS KALBOS KLAUSIMAS IR ESPERANTO

Kalba pasaulyje atsirado drauge su žmogumi. Žmonių daugėjant, jiems sklindant vis į natjus žemės rutulio plotus, kurėsi ir naujų kalbų. Pradžioje atsirado tarmių, tarmės ilgainiui virto kalbomis. Kalbų augimas, jų daugėjimas truko tukstančius metų. Atsiradus raštui ir spaudai, kalbų skilimas ir daugėjimas emė mažėti.

Paskutiniai, 1933 m. Paryžiaus Akademijos surinkti duomenys rodo, kad iš viso pasaulyje 6760 įvairių kalbų, iš kurių dar kalbama maždaug 2796 kalbomis. Daugumo tų kalbų reikšmė tautų bendravimui nedidelė, bet vis dėlto yra kalbų, kurias vargu galėtų išmokti net gabus kalbininkas.

Mokslas, technikos pažanga su visais laimėjimais, prekyba ir kiti reikalai vertėia viso pasaulio žmones bendrauti. Tam bendravimui, tarpusaviam susižinojimui reika kalbos. Kadaiše buvo palčiai vartojamos, kaip tarptautinės bei padedamosios graikų ir lotynų kalbos.

Gyvenimas nestovi vietoje. Drauge su gyvenimu turi eiti ir kalba. Lotynų ir graikų kalbos, jų tautos išnykus, atsiliko nuo gyvenimo. Jos negalėjo patenkinti visų reikalavimų ir buvo išstumtos. Bet jos paliko savo pėdsakus, padarė įtakos vėlesnėms kalboms. Dabar visų tautų kalbose yra žodžių, pasiskolintų iš graikų, lotynų ir kitų kalbų.

16-17 amžiuje, visam gyvenimui pažengus į priekį ir tarptautiniams santykiams pagyvėjus, jau kilo balsų (mokslininkai: Descartes, Leibnitz ir kiti), kad reikia vienos pasaulinės kalbos. Ne-trukus pasipodė net keli padedamosios kalbos projektai. Tai buvo peizigrafinių ženklių ir skaitmeninių kalbų projektai. 19-to amžiaus pabaigoje jau bandoma sukurti dirbtinė žodžių kalba. Jau tuo metu buvo padaryta išvada, kad tarptautiniams reikalams skiriamoji kalba būtų neutrali.

Ar yra galima, apskritai, dirbtinė kalba? Mes linkę žiurėti į kalbą, kaip į gyvą žmonių padarą, kaip į neliečiamą tautos organizmą, kurį vien tauta galinti sukurti. Aišku, kalbas sukūrė tautos, niekas tų teisių negali joms ginčyti. Tik vargu šiandien rasime tokią tautą, kuri beturėtų savo kalbą gryną. Kiekvienoje kalboje yra priemaišų kitų kalbų žodžių ir gramatikos lyčių, kitų tautų įtakos.

Pažvelkime, pavyzdžiui, į liaudies meną: muziką, dainas, tautosaką ir t.t. Kompozitoriai, pasinaudoję liaudies dainų motyvais, sukuria naujų veikalų, nuspalvintų savo sielos ypatumais. Rašytojai, pasinaudoję tautosaka, kuria naujus kurinius. Skulptoriai ir tapytojai savo kuriniams taip pat ima pavyzdžių iš liaudies tautodailės. Genijų sukurti šiuo būdu kuriniai yra gražesnių formų. Ir niekas genijų nekaltina, kad tai dirbtiniai, negyvi padarai ir t.t.

Indoje yra kalbų, pastebi d-ras Šišmanovas, kurių veiksmazodis turi per 2000 formų. Vienų kalbų daiktavardžiai turi 8 linksnius, kitų nė vieno. Viejoje kalboje tas pat daiktavardis vyriškosios giminės, kitoje moteriškosios, trečioje bevardės. Anglų žymus kalbininkas Sayce pastebi, kad negyvi daiktai skirstyti giminėmis nerimta. Tai esanti mitologinio kalbos gyvenimo perijodo liekana, kada buvo tikima, jog kiekvienam daikte yra siela. Mums, XX amžiaus žmonėms, tokia galvojimo forma esanti nereikalingas apsunkinimas.

Senovinės kalbos pasižymi gramatikos formų gausumu. Jos padarė įtakos vėlesnėms kalboms. Tik vėliau susiformavusių kalbų yra tobulesnė rašyba ir gramatika. Visų tautų kalbose yra daug svetimų žodžių, vadinamų internacionaliniais. Tie žodžiai paimti iš graikų, lotynų ir kitų kalbų. Pav., lempa, forma, organas, mašina, literatura, medicina ir daugybė kitų žodžių savaiše sudaro lyg atskirą pasaulinę kalbą, nes visų tautų vartojami, suprantami.

Vakarų Europos kalbos yra kilusios iš indoeuropiečių prokalbės. Jose yra daug bendrų šaknų. Internacionaliniai ir bendrieji vakarų Europos kalbų žodžiai buvo pagrindas sudaryti vieną kalbą. D-ras Zamenhofas, pirmas pastebėjęs šiuos bendrumus, suformavo kalbą, į kurios žodyną paėmė internacionalinius žodžius, o toliau kalbą papildė žodžiais, kurių šaknys bendros. Gramati-

Sveikatos Skyrius

DR. JOHN L. RICE, SVEIKATOS KOMISIJONIERIUS
New Yorko Miesto

JAU LAIKAS DIFTERI- JOS IMUNIZAVIMUI

Kiek sykių į dieną mes sa-
vo namuose užiname šeimini-
ninkę beskaitant savo kas-
dienines maisto ir kitų rei-
kalinių naminių daiktų iš-
laidas? Bet kiek iš tų šei-
mininkių nors sykį pamisli-
na apie savo sveikatą, savo
šeimynos sveikatą, ir ypa-
tingai savo vaikų sveikatą?
Ji naminėmis išlaidomis tu-
ri sąmatą, prie kurios varž-
ningai prisilaiko, tad kodėl
neįvest sveikatos sąmatą?
Paprasciausia liga namuose
yra brangus dalykas, dakta-
ro, slaugės ir net vaistininko
sąskaitos paprastai išsėmia
šeimyniškas įeigas. Šiandien
su medikališko mokslo viso-
kais pagerinimais galima
nukreipti labai daug ligų ir
iš šių lengviausia nukreipti
difteriją.

Į "toxoid" mes turime tik-
rą difterijos nukreipimą ir
tinkamai imunizuoti vai-
kai nesirgs difterija. Iš-
mintinga motina apsaugos
savo kūdikį, kuomet jis pa-
siekia devintą mėnesį.
Kiekvienas vaikas nesulau-
kęs šeštų metų turi būti im-

unizuotas, ir jeigu tas iki
dabar nedaryta, tai reikia
dabar tą atlikti, kad tik jį
apsaugojus nuo difterijos
kuri liga pasirodo šaltesnia-
me ore.

Ačiu tėvams, jau net 1-
25,000 vaikų imunizuoti
vientik New York mieste.
Pasekmės, to imunizavimo
parodo šito pagydimio vertę.
Dešimt metų atgal šitame
mieste, kasmet mirdavo su-
virš 650 vaikučių — perei-
tais metais tik 66 mirė ir a-
teinančiais metais tas skait-
lius bus dar mažesnes, jeigu
tik visi vaikai bus imuni-
zuoti.

Imunizavimas prieš dif-
teriją yra saugus, lengvas ir
be jokio skausmo. Papras-
tai reikia imti dvi dozes
"toxoid", ir imunizavimas
prasisė į nuo šešių iki aš-
tuonių savaitių. Geriausia
pasitart su savo šeimynišku
gydytoju. Nueik pas jį ir
pasitark su juimi apie ap-
saugojimą savo vaikų.

Iš anksto planuok, kad ap-
saugotume savo vaiko svei-
katą. Išgelbėsi vaiką nuo
kentėjimo ir kartais net ir
nuo mirties.

kos formas, žinoma, lengviausias, parinko iš lotynų, anglų, italų,
ispanų ir kitų kalbų.

1887 m. pasirodė pirmasis vadovėlis: "D-ro Esperanto. IN-
TERNACIA LINGVO. ANTAUPAROLO KAJ PLENA LER-
NOLIBRO POR RUSOJ." (D-ro Esperanto. Tarptautinė kalba.
Prakalba ir pilnas vadovėlis rusams). Tais pačiais metais buvo
išleisti vadovėliai lenkų, prancūzų ir vokiečių kalbomis. Nuo au-
toriaus slapyvardžio, D-ro Esperanto, ir kalba gavo pavadinimą.
Autorius naują kalbą buvo pavadinęs tarptautine kalba. Esperanto
kalbos mokytiškieji vaikai pagavo daugelis visame pasaulyje.

Kiekviena kalba turi augti, tobulėti ir eiti drauge su gyven-
mu. Esperanto kalbai tobulinti ir ugdyti yra sudarytas Tarptau-
tinis Kalbos Komitetas (Internacia Lingva Komitato), kuriame
yra visų tautų atstovų. T. K. Komitetas apbruoja naujus žo-
džius, priima pataisus ir, apskritai, rūpinasi kalbos tobulinimu,
jos ugdymu.

Esperanto kalbai pagrindą davė gyvenimas, tautų sukurtos
kalbos. Negalima prikaišioti, kad Esperanto kalba esanti prama-
nyta, kabinete nukalta ir, kaip tokia, negalinti virst šviesuolių kal-
ba. Jeigu, tai būtų pramanyta, kabinete sufabrikuota kalba, tai
seniai būtų turėjusi pasitraukti iš gyvenimo, iš kovos lauko. Šian-
dien mokančiuosius Esperanto kalbą jau skaito milijonais. "Lie-
tuvos Aidai", No. 2241, paduodamas statistinius kalbų duomenis,
pranešė, kad Esperanto kalbą apie 10 milijonų žmonių).
Išėina arti šimto laikraščių (1935 m. buvo 82 laikraščiai, bet iš
tikrųjų yra daugiau).

Šių dienų technikos pažanga: radio, orlaivis ir kitos susisie-
kimo ir susižinojimo priemonės sumažino žemės rutulį, suartino
viso pasaulio gyventojus. Mokslas ir technikos pažanga pagyvi-
no žmonių bendravimą. Tautoms santykiuoti ir mokslo reikalams
turi būti neutrali kalba. Mokslas nėra kurios vienos tautos nu-
savybė. Mokslas tarptautinis dalykas, tad ir jo reikalams skiria-
moji kalba turi būti pasaulinė ir visiems įmanoma. Šių reikala-
vimų negali patenkinti tautinės kalbos. Juo labiau, kad jos sun-

Jeį Nori Susikalbėti su Visu Pasauliu

tai įsigyk

ESPERANTO KALBOS VADOVĖLĖ

kuriame tilpsta

GRAMATIKA, 38 LEKCIJOS ir ŽODYNELIS

ŠIOS KNYGOS KAINA \$1.00

Bet jei kas per šį mėnesį naujai užsirašys arba pasinaujims
AMERIKOS LIETUVI METAMS

Tas Gaus Tą Esperantų Kalbos Vadovėlį

UŽ DYKĄ

(Amerikos Lietuvio prenumerata \$1.50 metams)

SIŪSDAMI PINIGUS IĐEKIT IŠKIRPĘ IR ŠI SKELBIMĄ

Adresuokit šitaip:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET

WORCESTER, MASS.

KARALIŠKOS IŠKILMĖS

Londone įvyko karališkos iškilmės paminėti karaliaus Edvardo VIII 42-trą gimtadienį. Prieš
Buckingham rūmus stovėjo karalius su savo trimis broliais. Iš kairės į dešinę: Yorko kunigaikštis,
karalius Edvardas VIII, Gloucesterio ir Kento kunigaikštis.

ETIOPIJA ITALŲ KOLONIZUOJAMA

Prancūzų Temps Romos ko-
respondentas pateikia įdomių ži-
nių, kaip italai kolonizuoja Eto-
piją.

Vos tepasibaigė karas Etiopi-
joje, kai italai tuojau pat pradė-
jo vykdyti organinį Etiopijos ko-
lonizavimo planą. Taip skubą
jie, girdi, iš vienos pusės, norė-
dami sustiprinti prieš pasaulį
savo įvykdytą negusos imperijos
užėmimo faktą, o antrą vertus,
norėdami apsaugoti įvairių spe-
kuliantų ir nepritevių tūto kra-
sto derlingos žemės ir gamtos
turtų šaltinių pavojingo išnaudo-
jimo. Italių norėjusi iš karto
išvengti bet kurios netvarkos ta-
me kolonizavime. Tad ji iš kar-
to ėmus vadovauti, derinti, kont-
roluoti visas pastangas, kad
kuo daugiausia naudotų butų iš
tos kolonizacijos ir Italijai ir pa-
čiai Etiopijai. Tuo tikslu italų
kolonizacijos planas vadovavėsi
šiais trimis svarbiausiais princi-
pais: 1) italų kolonijos rytų Af-
rikoje, budamos, pusšesto karto
didesnės už pačią Italiją, turės
sutaipinti visą Italijos gyventojų
perklekių, kuris kitaip būtų
priverstas svetur emigruoti; 2)
Etiopija turės patiekti Italijai
reikalingiausių medžiagų, kurių
Etiopijoje esąs perklekius, kad
Italijai neberektyt daugiau už-
kai priklausyti nuo kitų; 3)
Etiopija turės suvartoti Italijos
pramonės gaminius.

Darbo Armija

Mussolini yra pasakęs, kad,
kaip italų tauta krauju sukuru-
si savo imperiją, taip ji ją ap-
vaisinsianti darbu. Iš tikro taip
ir esą. Ginklo laimėjimą visoje
rytų Afrikoje įkandini sekas pro-
duktivus darbas. Etiopijai už-
kariuoti pakako 7 mėnesių. Dar-
bo armija dabar nemažiau sku-
banti. Padėję šautuvus, italai
tuojau pat ėmę organizuoti ad-
ministracinį naujųjų teritorijų
gyvenimą ir jau bebepvarką už-
imtajį kraštą ukiškai. Tai esąs
milžiniškas darbas. Iš griuvė-
sių Italija turėsianti viską at-
statyti ir sutvarkyti nuo pat
pamatų: ir susisiekimo priemo-
nes, ir plentus, ir telefonus, ir
paštus, ir namus, ir mokyklas, ir
viešbučius, ir ligonines ir kareiv-
vines. Turėsianti viską visai
naujai suorganizuoti: ir admi-
nistraciją ir teismus, ir švietimą
ir žemės bei žemėje esančių tur-
ty eksploataciją. Italijai nebe
"dykumų rankiojimas" rupi. Vi-
si žinovai esą įsitikinę, kad Eto-
pijos kalvos, iki vidutiniško
aukštumo kalnų, esančios labai
derlingos. Nekalbant apie pa-
prastus javus, ten kava ir med-
vilnė gerai derančios net neiš-
dirbtuose dirvonuose ir duodan-
čios du derlius per metus. Kaip
dabar apskaičiuota, italo ukinin-
ko ten laukia 50 milijonų hektarų
dirbamos žemės, kurios iki
šiol eksploatuojama vos vienas-
du milijonai ha. Jau iki šiol esą
ten dvidešimt milijonų galvijų.
Etiopijos miškų medžiai puikiau-
siai tinka statybai ir meniškam
apdirbimui. Jau iki šiol darytų
mokslinių tyrinėjimų keliu esą
nuslėpta, kad Etiopijos žemėje
daug esą naudingų metalų —
aukso, platinos, sidabro, vario,
švino, nikelio, geležies ir kt. Ne-
są abejojamu, kad yra ir akmens

anglies. Ausos srityje italai ra-
sią ir žibalo versmū. Ežerus ir
upes, tarp kurių yra ir Niles,
italai puikiai galėsia panaudoti
elektros energijai gamintis su-
pramonindami kraštą. Žodžiu,
Etiopijos turtai tuojau pat su-
teiksia Italijai visa ar bent dalį
svarbiausių reikalingiausių
medžiagų, kurių iki šiol Italija
stigo.

Plentai ir Gyventojų Surašymas

Pirmučiausia tenką Etiopiją
gerai pažinti, nes didelę jos da-
lį iki šiol dar visai neįtirta.
Italai esą nusistatę sueiti į kon-
taktą su Etiopijos žeme ir gy-
ventojais, tiesdami plentus ir su-
rašydami gyventojus.

Jau esąs paruoštas visų di-
džiųjų kelių tinklo projektas.
Jis jau esąs ir vykdomas. Tiesi-
siam stačiai plentai, 7 metrų
pločio, kuriais automobiliai ga-
lėsia drąsiai važinėti ir didžiųjų
liučių laikotarpiams. Dar kovų
metu italai nutiesė 2.310 km. ge-
rų plentų siaurės fronte ir 1.230
km. pietų fronte. Šiuos plentus
dabar dar pagerinsia. Ir nutie-
sia visą tinklą visai naujų plen-
tų. Iš Adis Abebos nutiesia 6
didelių plentus: 1) Adis Abeba —
Desija — Asčiango ežeras —
Makalė — Asmara — Masava li-
nija; 2) Adis Abeba — Desija —
Asaba linija; šis plentas bus
svarbiausias imperijos prekybos
susisiekimo kelias; Asabos uos-
tas busias perstatytas ir padi-
dintas — jo laukianti didelė atei-
tis; 3) Adis Abeba — Desija —
Gondaras linija, su šakomis į
Galabatą, Sudane, ir į Om-Ažerą,
Eritrejoje; 4) Adis Abeba —
Uolega linija, einanti į Sudano
pasienį, kur esančios svarbiausios
aukso ir platinos versmės;
5) Adis Abeba — Džimma — eže-
rų ritis linija, einanti į Kenijos
pasienį per turtingiausias ir gra-
žiausias Etiopijos sritis; 6) Adis
Abeba — Hararas — Dirė —
Daua linija, eisanti į Dauą greta
Džibučio geležinkelio. Septintas
didelis plentas busias nutiestas
Hararo — Gorahejo — Mogadis-
čio linija, sujungiančia Etiopiją
su Indijos vandenynu. Geležin-
kelių italai Etiopijoje, rodos, ne-
tiesia. Plentai, mat, praktiškesni:
tinka visoms susisiekimo
priemonėms, pradendant asilėnais
ir baigiant autosunkvežimiais.

Gyventojų surašymas Etiopi-
joje italams esąs reikalingas de-
mografiniam krašto išsivysty-
mui patirti ir pirmosios sta-
tistikos žinioms apie žemės ūkį,
prekybą ir pramonę surinkti.
Gyventojus surašyti čia busias
labai sunku. Didžiulė čiabuvių
dauguma esą visai beraščiai.
T e k s i ą suorganizuoti visame
krašte specialijų agentų tinklą.
Tačiau gyventojų surašymas tu-
rėsias būti žut but įvykdytas,
nes be jo italai negalį įvykdyti
savo kolonizacijos plano. Iki šiol
iš tikro net nežinia, kiek Etiopi-
joje yra gyventojų. Vieni rašo
jų esant 15 milijonų, o italų sta-
tistikos žiniomis — tik 6 milio-
nai. Tik žinodami tikslų vietos
gyventojų skaičių italai tegalėsia
tiksliai apskaičiuoti ir atseikti
visą savo ekonominę veiklą savo
Rytų Afrikos imperijoje.

Kolonizacijos Vyk- dymas

Etiopijos kolonizacijai vykdy-
ti italai jau ėmėsi iš dviejų pu-
sių svarbios iniciatyvos. Tai:
1) Italijos akademijos mokslinio
pobudžio iniciatyva ir 2) italų
pramonininkų konfederacijos e-
konominio pobudžio iniciatyva.
Italų pramonininkai pasišovę
pirmučiausia eksploatuoti Eto-
pijos kasyklas. Tuo tikslu jie
sukurė specialų organizmą, iš
dalies priklausantį nuo valsty-
bės, butent: "Rytų Afrikos ka-
syklų imonė". Kitos, italų zen-
dirbių, prekybininkų ir banki-
ninkų, konfederacijos susirupi-
nę sukurti Etiopijoje visus ki-
tus jos kolonizavimui reikalingus
organizmus. Menininkų ir
laisvųjų profesijų italų konfe-
deracija siulantis pasiūsti archi-
tektų misiją į įvairius Afrikos
kraštus, turinčius panašių Eto-
pijos klimatą ištirti, kaip kitur
yra geriausiai pavykusi tokią
kolonizaciją. Visų konfederacijų
veiklą prižiurinti kolonijų mini-
sterija kontakte su korporacijų
ministerija.

Žodžiu, Etiopiją italai koloni-
zuosia korporacinės sistemos
pagrindu, visur žiurdami visuotinio
intereso, t. y. kad visiems
butų naudos. Korporacijos filo-
truosiančios prašymus, ištiriančios
reikalavimus, paruošiančios
darbo planus ir juos pritaikyan-
siančios. Atskiri asmenys ar į-
staigos niekas neturės teisės
bet ką pradėti Etiopijoje be spe-
cialaus leidimo. Tad neįmanoma
busianti jokia spekuliacija.

Kaip Jau Organizuo- jama Etiopija

Savo imperiją Rytų Afrikoje
italai organizuoja pagrindinai.
Jau esą sudaryti prie Italijos
vyriausybės tos imperijos tech-
nikiniai ir administraciniai
griaučiai. Tai, pirmučiausia,
keturių kolonijų "patarėjų" in-
stitucija, butent: žemės ūkio,
prekybos, pramonės ir transpor-
ty tarybos. Tos tarybos dirb-
siančios kolonijų ministerijoje ir
busiančios ryšio organais tarp
Rytų Afrikos ir Italijos bet kuriai
ekonominei iniciatyvai. Tas
tarybas sudarysias atitinkamų
valstybės administracijos įstai-
gų atstovai ir fašistinių žemės
ūkio, prekybos, pramonės ir
transportų organizacijų atstovai.

Dvi tokios tarybos, žemės
ūkio ir pramonės, jau veikia. Jos
sudarysiančios ir specialistų val-
dininkų nuolatinei techninei
tarybai kolonijose sąrašus. Ligį
šiol italai samdydavo savo kolo-
nijoms valdininkus paprastai
trejims metams. Dabar valdin-
inkai ten busią nuolatiniai. Tuo
tarpu esą numatyta paskirti
nuolatinei techninei tarnybai E-
tiopijoje apie tukstantį inžinie-
rių, agronomų ir gydytojų. Vie-
šieji darbai yra pavesti šešių

IVAIRUMYNAI

Žemės Amžius

Apytikrį žemės amžių galima
apskaičiuoti iš geologinių pale-
ontologijos ir fizikos tyrinėjimų.

Žemės amžių geologiniu at-
žvilgiu galima apskaičiuoti iš
kalnų susidarymo ir iš jurių
vandens druskingumo. Juk pra-
džio vanduo žemėje negalėjo
buti surus. Druskos vandenys
rinkosi palengva ir tam reikalin-
ga laiku, kurį galima apytikriai
apskaičiuoti iš žemės sluoksnių
susidarymo tose vietose, kur ka-
dais buvo jūros. Toki geologi-
niai tyrinėjimai rodo, kad žemė
turi jau mažiausia 300 milijonų
metų. Šitas metų skaičius su-
prantamas nuo to laiko, kai žemė
buvo jau visai atvėsusi, kai
joje vyko jau žemės sluoksnių
susidaryma del vandens plovimo.
Ir paleontologijos mokslas
(paleontologija — mokslas apie
pirmųjų žemės augalus ir gyvu-
lius) taip pat padeda nustatyti
apytikrį žemės amžių, bent nuo
to laiko, kai žemėje pasirodė pir-
mosios gyvos butybės. Pasirodo,
kad buta gyvų butybių žemėje
jau prieš 100 milijonų metų, ką
patvirtina žemės sluoksniuose
randamos vėžlių, trilobitų ir ki-
tokių gyvulių liekanos.

Tie tyrinėjimai nustatyti žemės
amžių labai bendri ir ne vi-
sai atitinka naujausius tyrinėjimus,
kurie paremti medžiagos radioaktingumu.
Patirta, kad kai kurie medžiagos elementai pa-
mažu skyla ir leidžia energiją
spinduliavimo pavidalu. Per ilgą
laiką iš vieno elemento virsta ki-
tas, į jau mažesnio atominio svorio.
Sunkiausias atominio svorio
elementas uranas per daug milio-
jų metų virsta radiumu, o iš šio
po kurio laiko pagaliau gaunasi
radioaktinga švino rūšis. Vyk-
tant šitam medžiagos skilimui
atsipalaiduoja atitinkamas helio
dujų kiekis. Sekant urano
skilimo procesą, galima susukti,
kiek per metus susidaro helio ir
per kiek laiko susidaro radioak-
tingas švinas.

Toliau tyrinėjant įvairius radioaktingus
mineralus, paskuti-
niauioju laiku pavyko rasti tokių
mineralų, kuriuose 1 gramui urano
tenko 500 kubinių cm. helio
dujų. Kad galėtų susidaryti toks
helio kiekis, reikalinga mažiausia
500 milijonų metų, mažias,
tie mineralai turi jau 500 mil-
metų. Bet mineralai negalėjo
susidaryti pračio žemės gyve-
nimo: jie susidarė kur kas vėliau.
Tolimesni tyrinėjimai šioje
srityje rodo, kad nuo to laiko,
kai buvo jau susidarę uolų
sluoksniai, praėjo 1500 milio-
nų metų, o vandenynai susidarė
dar anksčiau. Tuo budu žemė
jau turi tiek metų nuo to laiko,
kai ji buvo ja susiformavusi. Vi-
sas žemės amžius dabar skai-
čiuojamas ligi 2 — 3 miliardų
metų.

Rytų Afrikos provincijų gubernatoriams, o kolonijų ministeris
galėsias pavesti vice-karaliaus
kompetencijai visuotinio pobu-
džio ir visuomeninės naudos
problemas, tarp kita ko, kaip tik
uostų ir plentų statyba.

Teismų režimas Rytų Afrikoje
busias pačių italų, tik kai kurios
pagelbinės įstaigos busiančios
čiabuvių. Ligį šiol Etiopijoje
galėjo ir konsulatų teismai bei
mišrus administracijos teismai
spręsti europiečių bylas. Iš Klo-
bukovskio sutarties 7 str. išves-
ta europiečių teisė, kad jų ne-
teistų etiopų teismai, dabar jau
panaikinta.

Mokyklų organizacija busianti
vienokia visose italų kolonijose
šiaurės ir rytų Afrikoje. Visur
mokys šalia italų ir čiabuvių kal-
bos. — L. A.

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA

Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje
telpa Lietuvos Istorija tarp 18-to šimtmečio ir šių
dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyti kaip bran-
gų Lietuvos dokumentą.

Si knyga parduoda po \$4.00 ir \$5.00, bet dabar,
einant mūsų knygyno knygų išpardavimui nupiginto-
mis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiū-
sim tam, kuris mums prisijus \$1.

Am. Lietuvio Knygynas

14 Vernon St.

Worcester, Mass.

kliai išmokstamos ir pasižymi tendencija stelbti kitų tautų kalbas.
Mokydamies kurios tautos kalbos, tai tautai, tarytum duodame
pirmenybę ir nejuočiusiems patenkame į jos įtaką, kuri mus valdo
pagal savo tautinius troškimus, o mus tautiškai slopina.

(Bus daugiau)

Kas Dedasi Lietuvoje

SVEIKI AMERIKOS LIETUVIAI

(Otto Vėjelis kai-kuris laikas atgal atklankė šiaurės Amerikos lietuvių su žymybių rinkimo reikatu dėl Lietuvos žymybių muziejaus skyriaus. Taipgi jis tuo pačiu reikatu aplankė Latvius ir Estus. Dabar jis nori išreikšti Amerikos lietuviams padėkos žodį už jų palankumą ir paramą jo darbuotojė, ir taipgi prisiminti mums, kad Lietuvai grėšia karo pavojus ir kad gal jau bus reikalinga mūsų — Amerikos lietuvių moralė ir medžiaginė parama. — Red.)

Patriotai, broliai ir seseriai!!!
Man yra didelis džiaugsmas tarti Jūs keleta žodžių, bet jau ne iš stebuklingos Amerikos, o iš gražios, pasakiškos, iš Jūsų kuklystės atsiminimų krašto, ir Vytauto Didžiojo ainių žemės ir tėvynės Lietuvos. Gyvendamos Lietuvoje, nekartą aš prisimenu triukšmingą Ameriką, ne kartą mano mintis nukrisdavo anapus vandenyno, kur Jūs susispietę, savos rušies arenoj ir keliate Lietuvos garbę viso pasaulio akyse. Jūs, praieitimi, buvot naudingi ir brangūs Lietuvai, bet šiandien Jūs šimteriopai esate naudingesni ir brangesni Lietuvai, ir mes gyvendami tėvynėje, kuriame paminklus, kad galėtumėm tinkamai pagerbti Jus. Per Jūsų iniciatyvą, mes atgavome Lietuvai laisvę.

Šiandien didingai skamba laisvės varpas, nuo saulės patekėjimo iki nusileidimo ir primena mums, tuos praieitis istorinius laikus, kuomet šitas istorinis šventas žemės gabalas buvo apsuptas prieš iš visų pusių, bet mūsų brolių šventa energija ir pasiryžimas buvo lemta jiems nugalėti priešus, sudraskyti tuos priešo pančius, kuriais norėjo surakinti, mūsų brangią Tėvynę Lietuvą.

Laisvės varpo skambėjimas karo muziejaus sodnely, prie tų didingų istorinių baltų rumų, duoda progos kiekvienam lietuviui patrijotui susikaupiti ir prisiminti tuos brolius Vytauto Didžiojo ainių karžygių pasekėjams, kurie su džiaugsmu laisvę savo patrijotingą kraują ir su tikra viltimi mirėdavo, kad Lietuva negali ir neturi būti pavergta, o turi būti laisva, nepriklausoma, kaip dangus. Šiandien mes gvvų paminklą atiduodame tinkamą pagarbą — mūsų drąsiems broliams, kurie išsisi garbingai mūsų bočių milijūnų kapuose, prisiegdami jiems,

kad Jų troškimai visuomet įsipildys ir jei reikalas bus mes visi šventai esam pasiryžę drąsiai stoti tėvynės priešaky ir kas išdrįstų paverti tėvynę, mes drąsiai kovotumėm ir garbingai mirtumėm su ta pačia viltimi, kurią jie drąsiai kovodami mirė iškovodami mums šventą amžiną laisvę.

Ne viena tauta neturi būti pavergta, jei tautos priešaky stovi garbingas drąsus sumanus tautos vadas. Šiandien Lietuva džiaugiasi turėdama garbingą mūsų visų mylimą tautos vadą Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną. Jis savo drąsiais sumanymais — darbais ir kilnia teisinga mintimi veda Lietuvą ir jos tautą prie amžinos laisvės, šviesos ir teisingos laimės. Šiandien Lietuva ir jos tauta džiaugiasi, tuo pat džiaugsmu, kaip kad anais praieitis laikais, kuomet valdė Lietuva Lietuvos Didysis Kunigaikštis Vytautas. Tų brolių kraujas, kuri kovodami ir mirdami laistė Lietuvos žemelę, Jų vietoj užaugo nenugalimi ažuolai, kaip būtent, tėvynės kareiviai, šauliai, Jaunlietuvių ir skautai. Visi šventai yra prisiekę tarnauti Dievui ir tėvynai. Tai tėvynės ažuolai, kur šimtmečiais nebuvo palaužti nė vienos audros, nė vieno sukurio, ir šiandien Jų klėstėjimas — augimas susipratinėjimas, vieningumas ir patrijotinė meilė šimteriopai pribuvo, nes visų gvvjų ažuolų priešaky tovi milžinas galingas nenugalimas ažuolas, visų ažuolų tėvas — vadas šėfas Antanas, Smetona.

Baigdamas — brangus lietuviu, linkiu Jums, kad Jūsų patrijotiniai jausmai ir darbai šimteriopai Lietuvą pradžiugintų, ir kad mūmyse tas džiaugsmas viešpatautų kartas į kartą, nes ka Jūs Lietuvai davėte ir ką duosite tą nė vienas iš mūsų neįstengs padaryti. O. Vėjelis

LAIMEJO DOVANAS

Du jaunuoliai išrinkti per sveikatos ir grožio ekspertus kaipo gražiausi vis o j Prancuzijoje, vienas jų vaikas, kita mergaitė.

NEWS-WEEK

Įtariamasis už pardavinėjimą laivyno paslapčių Japonijai, John S. Farnsworth, buvęs Laivyno valdininkas, yra po \$10,000. užstato.

“ZIURKĖS”, SAKO LLOYD GEORGE

Karšto būdo valietis Karo Premieras peikė dabartinį britų Kabinetą.

NEWS-WEEK

JIS NUDUODA LINKOLNĄ Kazys Roscoe Miles, iš Long Beach, Cal., Nancy Hanks, Linkolno motinos, ainis.

DZERZINSKIS, LOZORAITIS IR KRIAUCIUNAS KAUNO KALĖJIME

Vienas iš žymiausių aušrininkų anų laikų didelis veikėjas, buvęs “Vilniaus žinių” ir kitų lietuviškų laikraščių redaktoriūmi ir bendradarbiu, ketelė metų mūsų žandarų kalinamas Jonas Kriauciūnas dabar pasakoja labai įdomių nuotykių, įvykusių Kaune prieš 39-40 metų.

GARSUS ŽANDARU VIRŠININKAS MIESOJEDOVAS SUIMA KRIAUCIUNĄ

Prieš 40 metų J. Kriauciūnas gyvenęs Kybartuose. Jis čirbęs vienoje tarptautinėje susisiekiu bendrovėje. Kaip ir paprastai, jis vieną kartą iš Tilžės parsinešęs lietuviškų laikraščių. Nakties metu į Kriauciūno butą pasibeldė nežinomi žmonės. Kai ji atidarė tuoj pamatė garsųjį Kybartų žandarų viršininką Miesojedovą ir Marijampolės žandarų viršininką Vonceckį. Šu jais kartu buvo atėjęs Marijampolės prokuroro padėjėjas ir keli žandarai. Kriauciūno bute jie padarė krata, ir radė “Varpo” bei “Ukininko” keletą egzempliorių, juos pasiėmė. Kriauciūnas Miesojedovo įsakymu, buvęs suimtas, nuvarytas į Marijampolės ir uždarytas į arešto namus. Sekančią dieną jį, žandarai nufotografavę, paleido. Tačiau neilgam. Po 2-ų dienų šis vienas žymiausių Suvalkijos lietuvių veikėjų žandarų, viršininko įsakymu, vėl buvęs suareštuotas. Suimtajį Kriauciūną žandarai atgabeno į Kauno kalėjimą ir patalpino žemutiniame aukšte.

KAIP LOZORAITIS ATSIKRAPO KAUNO KALĖJIME

Dabartinio Lietuvos užs. reik. ministerio brolis Jonas Lozoraitis anais spaudos draudimo laikais aktingai veikė, ateit, platinė uždraustas lietuvių knygas ir veikė prieš rusų vyriausybę. Jis gyveno netoli Pilviškių miest. geležinkelio stoties — Baltrušiški kaime, kur valdė vidutinio didumo ukį. J. Lozoraitis mėgdavo rašyti savo draugams korespondencijas. Kai kurie jo laiški, turbūt pateko į garsaus Marijampolės žandarų v-ko Vonceckio rankas. Tas lenkas iki kaulo parsidavęs rusams, uoliai naikino Lietuvoje viską, kas tik jo akims žiūrint buvo lietuviška. Lozoraitis suėmimo metu buvo Kaukaze. Mat, jis tarnavo Tiflise, viename ka-

riuomenės pulke. Kai žandarų virškas Vonceckis surado prieš Lozoraitį kaltinamos medžiagos, tai įsakė jį tuojau sumiti. Lozoraitis kariškais drabužiais buvo atgabentas į Kauno kalėjimą ir patalpintas gretimioje kameroje, kur jau sėdėjo Kriauciūnas.

DZERZINSKIS PATENKA Į KAUNO KALĖJIMĄ

Busiantis Sovietų Rusijos žvalgybos v-kas, Dzeržinskis, kilimo iš Lietuvos, rusų žandarų jau seniai buvo žinomas kaip aktyvus ir pavojingas revoliucionierius. Jis kelis kartus, okrankos įsakymu, buvęs suimtas Vilniuje ir kituose miestuose. 1896-97 Dzeržinskis atvyko į Kauną dirbti revoliucionieriaus darbu. Jis čia rado savo draugų ir, tur but, pagal kitų revoliucijos vadų nutarimą, čia darbininkų tarpe sukelti nerimus. Dirbti, be abejo, buvo sunku ir pavojinga, nes tvirtovės rajone buvo daug karių, o be to, čia stovėjo gana daug žandarų ir buvo okrankos centras. Dzeržinskis slapiai dirbo keliolika mėnesių. Iš pradžių jam darbas sekėsi, bet vėliau jo draugai už pinigų jį atidavė okrankos rankas. Tasai revoliucionierius, sukaustytas geležimis, buvo atgabentas į Kauno kalėjimą ir patalpintas žemutiniame aukšte, tarp Kriauciūno ir Lozoraičio kamery.

DZERZINSKIS SU KRIAUCIUNU KALBASI LOTYNIŠKAI

Maždaug prieš 40 metų Kauno kalėjime, žemutiniame korpuso tamsioje kameroje sėdėjo Kriauciūnas, Dzeržinskis ir Lozoraitis. Kriauciūnas, gavęs nežinomą kaimyną, tuojau su juo susipažino, nors jo akyse dar nebuvo matęs. O susipažino, kalbėdamas iš gretimio langa. Rusų kalba tuo laiku vartoti buvo gana pavojinga, nes turinį galėjo suprasti budį kalėjimo sargai. Šiuodu abudu sumitieji, mokėdamas neblogai lotynų kalbą, jį pasinaudojo ir savo pasikalbėjimą visuomet darydavo tik lotyniškai. Iš pradžių Dzeržinskis labai nerimavo, bet vėliau kiek apsiropo. Po kurio laiko Kriauciūnas Dzeržinskį susitiko kalėjimo koridoriuje, kur juodu ateidavo paimti vandens ir maisto. Tada busiantis Sovietų Rusijos čekos pirminkas nešiojo ilgus plaukus ir dėvėjo tamsius rubeus. Pavasari išausus saulei, Dzeržinskis pro atdara langą dažnai dainuodavo monotoniškas dainas.

SKIRTINGAIS KELIAIS

Pirmutinis iš Kauno kalėjimo buvo išleistas Lozoraitis. Jis, greičiausiai buvo siunčiamas Marijampolės žandarų V-ko Vonceckio žinion. Dzeržinskis po kelių mėnesių buvo išsiųstas į Vilniaus kalėjimą ir Kaun pasilikto tik J. Kriauciūnas. Vėliau ir jis per Vilnių buvo išsiųstas į Petrapijį, kur buvo kalinamas apie du metu.

Po 1917 m. revoliucijos, Dzeržinskis tapo vienu svarbiausių Sovietų Rusijos aktyvių žmonių. Jis buvo paskirtas čekos pirminku. Jo rankose buvo sujungtas gaudymas ir teismas kontr-revoliucionierių.

LIETUVIAI! SKAITYKIT IR PLATINKIT AMERIKOS LIETUVI

GLASGOW, ŠKOTIJA

GRAZI, PRIVATINE MOTERU DR-JOS EKSKURSIJA

Sk. L. K. Moterų Dr-jos skyrius Glasgove, dirbdamas lietuvių išeivių moterų tarpe, gražų, tautinį ir kultūrinį darbą — sekmdienį, 5-tą liepos, esant gražiam, giedram vasaros orui, tą darbą lig ir apvainikuodamos, vadovaujant pačiai sumanymo iniciatorei — skyriaus pirminkinei gerb. p. E. Zylienei, ir sekretorei p-lei M. Bulkauskaitė, suruošę gražią, galima sakyti privatine (nes tik Mot. dr-jos skyrius ruošė) ekskursiją, į neprastai gražų ir turtingą gamtos vaizdais 7 mylias nuo Glasgow'o esantį Milngavie miestelį. Ekskursijai buvo pasamdyta 3 didžiuliai Alexander kompanijos autobusai, kurie vis tik dėl to, visų ekskursantų nebeįstengė savi sutalpyti. Daugelis jaunimo ir suaugusių, pribuvo įvairiomis kitomis susisiekimo priemonėmis, anksčiau ar vėliau. Gavęs nuo pirminkės garbės biuletį ir pakvietimą, vykstu ir aš, kaip laikraštininkas, nieko veltui, pro akis nebepraileisdamas. Viso ekskursijoje dalyvavo apie 130 asmenų. Ekskursija vieton pribuvo apie pusiau 12 val.

Kelionėje į Milngavie, autobusai per platųjį Glasgow milžiną miestą, o paskiau siauromis, kraipytomis priemiesčių gatvėmis ir keliais, kai vilčiųos pryšakin nerdami, monotoniniai duzgia; abiejose kelio pusėse saulės spinduliuose maudosi paskendę įvairius žaliūmynuose, medžiuose ir gelėse, įvairiaspalvės, margos, tarsi peteliškaitės, Douglas Park tipo, puikius turuolių ir šiaip gyventojų vilos, o autobusuose tai lėčiau — tai skardžiau iš entuziastingų ekskursantų krutiųjų verždamosi skamba: “Išėjo tėvelis į mišką”, “Sėjau rutą, sėjau mėtą” ir kitų lietuviškų dainų akordai, ir maišosi su monotoniniu autobusų duzgiumu. Bet tai, neilgai te-trunka! Staiga šale kelio sutviska saulės spinduliuose milžiniškas vandens rezervuaras, su kuriuo mūsų kelionė baigiasi.

Vieton atvykus, iš autobusų išlipę ekskursantai susirenka į gražų skardžioje atkalnėje esantį nedidelį, bet gražų, jaukų ir švarų parką, ir daugelis kur kam patinka susėdę, ima pusryčiauti. Paskiau kai kurie jaunimo (pradžioje neskaitylingai), pradeda žaisti įvairius tautinius žaidimus.

Arėjas Vitkauskas LAIŠKELIS

Rieda, plaukia sau laiškėlis per žemelę ir juras — jis gavėją visur ras, rieda, plaukia sau laiškėlis!

Kas tik buvo parašyta, laišką visą pasakys, kai tik jį atidarys... Kas tik buvo parašyta!

Ko tik buvo laiškų klausta, tą suintėjas žužinas dar už pertraukos trupmos. Ko tik buvo laiškų klausta!

Kaip tas puikiai padaryta, ko nebuvo dar seniau, Buvo juk žmonėms blogiau! Kaip tas puikiai padaryta!

Palanga, 1931. IX. 7 d.

Steigiamas Lietuviškos Statybos Muziejus

Žemės ukio rūmai yra sumanę įsteigti lietuviškos statybos muziejų, kuriamė butų atvaizduota senovės lietuvių ir šių dienų namų statyba. Tam reikalui eksponatai pradėta rinkti jau prieš pora metų. Iš įvairių Lietuvos vietų jau yra atvežta keli rinkiniai charakteringesni senovės trobėsiai. Laikiniai jie statomi atskromis sodybomis Kaune, Parodos aikštėje. Šiųmetinės žemės ukio ir pramonės parodos lankytojai galės tų trobėsių pasižiūrėti. Čia bus atvaizduota aukštaičių, žemaičių, dzukų ir kitų Lietuvos provincijų sodybos iš XVI-XVII amžiaus. Dabar Parodos aikštėje pastatyti tik keli senovės trobėsiai. Iš jų tarpo pažymėtinas vienas — taip vadinamas žemaičių nūms. Tai yra seniausias lietuviškos statybos pavyzdys. Nūms yra pastatytas iš apva-

lių, rinkinių rastų, nevartojant piuklo. Nūmo durys padarytos iš tsyėtų lentų, o visi žoviesiai, užraktai ir viny — tik medinės. Bendrai, visoje nūmo statyboje nėra nė mažiausios dalelės iš geležies. Vidury nūmo aslos budavo išplukama speciali vieta ugnei kurenti, aplink kurią susėdusi visa šeima dirbdavo kasdieninius savo darbus. Toks nūms turėdavo nei lengu nei lubų. — Tsb.

Abisinijos Negusas Jau Valgo Lietuvišką Bekoną

Apie pabėgusį iš savo krašto Abisinijos negusą anksčiau buvo rašoma ir kalbama. Bet ir dabar, kai eks-negusas apsigyveno Londone, užsienių spauda nesiliauja apie jį rašiusi kartais labai įdomių dalykų. Pasak vieno anglų laikraščio, negusas, matyt, pasikeitus klimatinėms sąlygoms ir dėl kitų priežasčių iš pagrindų palietė savo gyvenimą.

Namie jis jau nebenešioja tradicinio balto apsiausto, kurį dėvėdavo Adis-Abepoje. Dabar jis dėvė gražiai pasiutus europietiškus rubeus ir todėl jau nebepanašus į buvusį “karalių”.

Dar įdomiau, kad negusas, iki šiol buvęs vegetarus, visiškai nevalgęs mėsos, dabar angliškų papročiu kiekvieną rytą kerta kiaušiniene su lietuvišku bekonu, kad net ausys linksta. Kalbama, kad negusas savo tėvynėje nevalgęs mėsos ne dėl vegetariško įsitikinimo, o dėl to kad bijojo būti nūnuodytu. Budamas Adis Abeboje negusas keldavo kasdien 5 valandą ryto ir tuojau eidavo į bažnyčią. O dabar gyvendamas Londone, kelia nė anksčiau kaip 7 valandą. Dieną negusas daug skaito ir sportuoja.

SPARNUOTI LIETUVIAI

DARIUS IR GIRĖNAS

284 pusl. su 86 paveikslais; tvirtai viršeliai. KAINA \$1.50, siunčiant paštu 1.65.

Reikalaukite: **Amerikos Lietuvis** 14 VERNON STREET Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcester

Patarnauju laidotuvių ir išrandavimų automobilių įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 metų atstume nuo Worcesterio susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės — Tel. 5-5898. 340 HARDING STREET

METINIS "AMERIKOS LIETUVIO"

ISVAŽIAVIMAS!

TUKSTANČIAI LIETUVIŲ IŠ RYTINIŲ VALSTIJŲ DALYVAUS ŠIAME ISVAŽIAVIME

SEKMADIENY 6 RUGSEJO

(PRIEŠ PAT LABOR DAY)

(SEPTEMBER, 1936 M.)

Jurgio Babrausko Giroje

Manville Road

Leicester, Massachusetts

Tai viena iš patogių vietų, tarp aukštų miško medžių, kur žmogus gali atsigaivinti. Yra šokiams svetainė, plačios verandos ir vieta sportams ir žaidimams. Parengimo programa tęsis per ištisą pusdienį. Šokiai tęsis iki vakaro vėlumai. Išlaimėjimų traukimas įvyks pavakaryje.

Programa susidės iš muzikos, sporto, rungtynių, prakalbų, dainų, laimėjimų ir kitokių margumynų. Svečiai bus pavaišinti kuo skaniausiais valgiais ir gėrymais.

10 LAIMĖJIMŲ VIRŠ \$150.00 VERTĖS

- 1-mas ————— Rašoma Mašinėlė
- 2-tras ————— Rankinis Laikrodėlis
- 3-čias ————— Plunksnų Setas
- 4-tas ————— Gintaro Karoliai
- 5-tas ————— Foto Traukt Aparatas
- 6-tas ————— Žiuronas (binoklis)
- 7-tas ————— Penki Doleriai (pinigais)
- 8-tas ————— Trys Doleriai (pinigais)
- 9-tas ————— Du Doleriai (pinigais)
- 10-tas ————— "Am. Lietuvis" metams

"ŽMONOS PASIRINKIMAS IR MEILĖ"

Žmonos pasirinkimas nėra jau toks nesvarbus dalykas. Kaip didieji gyvenimo uždaviniai susidaro iš mažų kasdieninių uždavinių, taip pat ir šeimyninė laimė iš esmės priklauso nuo atskirų vyrų ir žmonos smulkmenų. Tvirtinama, jog išimylėję nesugeba pastebėti blogųjų pusių, kurias visados, draugėn paėmus, gali padaryti nepakenciamą bendrą gyvenimą, nes meilė esą apakinti, kvailystė.

Meilė nėra akla, ji permato net labai daug. Tik kartais meilė palaikoma tai kas iš tikrųjų yra gašlumas. Tik nesubrendę žmonės apsilvia savo apakimu. Po trumpo apsvaigimo seka prablaivėjimas, tada jie pamato kur pateko. Jie buna nusivylę, jaučiasi apgauti ir skundžiasi, jog juos kitas suviliojo, ir kad meilė juos apakiniusi.

Meilė nei vieno neapakina. Meilė suteikia džiaugsmą, ji nėra ekla, kaip daugelis sako, ji apakina tik tai tuos, kurie yra nukrypę į blogąją pusę nuo natūrališkumo. Kaip naktiniai paukščiai nuo saulės spindulių, taip ir žemos sielos žmonės nuo meilės nudega ir apanka. Tokie žmonės nepažysta tikrosios meilės, o tik nepastovų geidulingumą. Tikroji meilė apšviečia ir skaidrina protą ir jausmus, ji daro stebuklus pas tuos asmenis, kurie yra verti jos. Labai daug nuostabių poezijų, bet daug daugiau tiesos yra senai istorijoj pasakyta, apie "Adomą ir Ievą", ir kaip Ieva sugundė Adomą.

Čia mes matom poetišką išraišką galingos jėkos, kurią daro meilė, arba tikriau — gražaus asmens patraukimas. Visos kitos aistros, kurios tik sukyla žmogaus krutinėje savo veikimui, yra artimas meilei. Meilė iš vienos pusės skaitoma geriausiu meilės, poezijos ir muzikos šaltiniu. Ji yra žmonių dorovės galingiausias šaltinis ir šeimos pagrindas. Bet iš antros pusės joje ran-

dame naikinančių liepsnų, kurios daugelį žmonių priveda prie nusidėjimų, vargo ir kitokių nelaimių.

Meilė yra labai nuostabus dalykas: ji turi be galo didelės jėkos žmogaus sielos gyvenimui. Vyrą prie moters traukia paslaptina jėga, ir visa tai apvelta visokiomis grožybėmis, kurios dar labiau apdumia akis. Prof. Van Krafftbeing stato klausimą: "Kas būtų iš kurybinio meno be meiliško pagrindo? Gašlioji meilėje įgauna tą fantazijos šilimą, be kurios tikroji meno kuryba nėra galima, o jos šilima išsilaiko tik gašlių jausmų ugnyje. Iš to suprantama, kad didieji dailininkai ir poetai yra gašlios prigimties žmonės. Todėl gašlumas žmogaus karakterui priduda tam tikrą dovaną.

Natūraliai žmonės myli kitas kitą, nes turi bendros prigimties ir to paties linkimo sąmonę. Bet dažnai mums šios sąmonės stinga, ir mes gyvenam neįausdami kito kito nelygstamojo vertinimo. O kai dar patenka į savo egoizmo diktaturą, tai ir iš geriausio žmogaus palieka be jausmis, kerštingas ir žiaurus, negali parodyti gaivinančios meilės. Tikrai žmogų mylime tada, kai tai darom ne todėl, kad jis mums yra brangus, kad jis yra mums geras ar naudingas, bet todėl, kad savo moralinę pareigą jaučiami del jo asmenio įvertinimo.

Meilės nereikia sumaišyti su simpatija. Nes simpatizuojamie asmeniui, kuriuo nors būdu mums patinka, ar kurio mes galimes, ar kurį mes gerbiame. Žinoma, kiekvieną meilės žygį lydi simpatija, bet kartais simpatizuojamie ir tam, ko iš tiesų nemylime. Bet ši simpatijos rūšis yra užgaunanti ir pažeminanti, tik jautrus žmones, jei jie simpatizuoja tokiam asmeniui kurio tikrai negali mylėti, jie slepia šį savo įžeidžiantį jausmą. Mes entuziastiškai džiaugiamės tikro-

sios meilės vertybėmis ir jos laimėjimais, bet giliai kenčiame, kai jos netenkame.

Tikra meilė nepareina nuo nuotaikos, nei nuo šiaip paviršutinių jausmų. Negalima statyti tikrai meilei klausimą, ar tave mylėsiu, jei tu pasidarysi "toks ir toks". Reiškia, kad ji nemyli žmogų tokį koks jis yra. Atsimink, kad meilė iš dangaus versmų neišpuola, reiškia ją patiems susikurti. Meilė didžiausias ir aukščiausias gyvenimo principas, prieš kurį nublunka visi kiti. Jei poros sieloje nesiranda tikros meilės, tai galima atvirai sakyti, kad tenai nėra nei moralaus pajutimo. Meilė viską dovanuoja, bet jiniai ir reikalauja pasitaikymo iki tam laipsniui, kur jiniai galėtų ir vėl susitaikyti. Bet jeigu viens kitam nedovanoja, ar begalima kalbėti apie normalų žmonišką gyvenimą? Tada lieka neapykanta, kerštas, šmeižtas; nors minčių pareiškimas iš vienos pusės būtų ir geriausias norais pareiškimas, tačiau to pareiškimo antroji pusė nenorės suprasti ir šaltu protu išklaustyti gyvenimo balso.

Na, ir ko tokiu būdu galima tikėtis atsiekti? Nieko! Tik žmonių pajuokos. Nes tik gerumu galima blogumą nugalėti. Nes atplėštas nuo dvasinio gyvenimo netenka to gyvenimo ligšvaros, netenka neišsamių kurybos šaltinių ir tada skirta tik asmens pražuvimui. Tik dvasinis žmogaus gyvenimas gali būt tikroju meilės šaltiniu kur rėju. Yra suprantama, kad ir stipriausias meilės troškimas neįstengia nugalėti laiko ir erdvės, kategorijos, kaip, kad yra pas jaunuolius, kuris prisileidžia nepaprastam apsvaigimui, pasiduoda meilės gyvenimui, bet greitai užgęsta jaunas kerštis, sužūta iliuzijos, rojaus paukščiai išskrenda ir pasilieka nuobodūs žemės gyvenimas; palengva dingsta besimylinčių nuostabus gražumas, užgęsta svaiginantis džiaugsmas, rodos viskas tik buvo sapnas. Daugiau subrendusiems ir vėl gūmsta naujos mintis, ir vėl

pradedą atslugti visi nemalonumai, skausmai, ir vėl iš naujo pradeda mušti naują ritmą ir vėl jaunuoliai pradeda kurti naują draugiją, sena draugija sugriuvo, sulužo ir daugiau nebe-norima del jos laiko gaišyti, rors tai buvo labai brangia kaina laimėta.

Ir vyras ir mergelė, rengdamiesi žengti į šeimyninį gyvenimą, turi pagalvoti apie šeimos tikslus, turi žinoti, jog jų susijungimas yra tik priemonė atsiekti aukštesniam tikslui, jų tikrajam žmoniškumui. Vyras ir moteris sudaro žmogų tik susijungdami; tobulą žmoniškumo turta negali sudaryti vieną kuri atskirai. Toks vieno antro papildymas, kada iš dviejų esybių susidaro viena, yra tikras žmogus. Vyras yra moters žadintojas, jis yra išgelbėtojas moters iš netobulo vienpusiškumo, tą pačią rolę lošia ir moteris del vyro. Šeimyninis vyras ir žmonos gyvenimas yra skaitomas bendru gyvenimu. Iš to aukštos šeimos paskyrimo, suprantama, jog žmonos pasirinkimas yra svarbiausias žmogaus gyvenimo įvykis, ir todėl reikalinga apsvarstyti visos galimybės.

Skubotumas, neapsižiūrėjimas ir pasitenkinimas momento įspūdžiais gali labai skaudžiai atsliepti vėliau. Labai daug tenka gurdėti apie išimylėjimą iš pirmo pamatymo. Jis gali būti vertinamas kaip gražus pergyvenimas, gali būti laikomas užuomazga tolimesnių santykių, bet jokiu būdu nerimta galvoti tuoju apie sutuoktuves.

Pirmas pamatymas duoda tik bendrą įspūdį, bet jam dar trūksta smulkesnių pažinimo detalių, ypač blogųjų pusių.

Kas nori žengti į šeimyninį gyvenimą, turi susikaupęs pastatyti sau klausimą: Kas labiausia traukia tave prie tos ar to asmens? Prieš tai dar turi pabandyti surasti silpnības; protas duos atsakymą. Jeigu pasirodyta, kad silpnybės persveria gerąsias buvo ypatybes, tada,

Ksilija Laupsardaitė

Eilėmis Išsiklojau Dienas

Eilėmis išsiklojęs dienas, štai, palikau pasauly vienas, ir neišgrindęs kelio aukso bičiulio meilės nesulauksiu.

Jei bučiau šilku klojęs kelią, ne vieną jau moters širdelę aš bučiau sau susizavėjęs, bet už eiles ir už idėjas širdis mylėti juk negali...

Ji eina sau rami pro šalį. Turėčiau ant savos krutinės auksinę širdį pakabinę pas mylimą nueiti drąsiai ir dovanų ne širdžiai, dvasiai, bet egoizmui jos pridėti, kad būtų ko pasižiūrėti!

Kas, kad liepsnos idealais, bet piktinsies užimais, baliais — taip vienas pelenais pavirsi, sau kelią tyčia užsikirsi ir meilės, laimės nesulauksi, keistuolio vardą užsitrauksi!

Į sukūrį bendrai nepuolęs paskui kvailas tuščias gražuoles, negarbinges figuros, nosies, sau vienas su skausmu žinosies, paguodo, jausmo, nesulauksi, tik nuo žmonių tuo pasitrauksi.

Eilėmis kai penši širdis, jas grožio siekiai nepagirdys, jas nepasotins gražios mintys, nes jos ne širdys — jos tik pintys,

Eilėmis išsiklojęs dienas einu pasauly nuolat vienas, einu ir kenčiu skausmu tyliu, bet vis eiles ir grožį myliu!

be abejonės, jaučiama tikroji meilė. Bet jeigu protas nurodo silpnības ir tik tesiremia vien tu, kas yra gražu, ža-

vinga, ir kerėjančiu, tai aš pasakyčiau, kad yra gašlumas, po-mėgių, o ne šeimyninės laimės ieškojimas! St. Vaitelis

"Amerikos Lietuvio" Spaustuvėje Atlieka Visokius Spaudos Darbus

DR. TOWNSEND GAVO DVASIŠKIO PARAMĄ

Kairioji pusėje stovi Dr. Francis Townsend, seno amžiaus pensijų plano vykdytojas. Dešinėje pusėje stovi kun. Charles E. Coughlin, Detroito kariauninkas "radijo kunigas", kuris Clevelando townsendistų suvažiavime Suv. Valstijų prezidentą Ruzveltą išvadino "melagium" ir "didžiausiu išdaviku", ir užtai gavo gausių aplo-dismentų.

200 Dolerių Mėnesinės Pensijos Del Seno Amžiaus Žmonių

Pereitą sekmadienį, 3-čią val. po pietų Auditorijoje kalbėjo Dr. Francis E. Townsend, viršminėto plano vykdytojas. Jo kalbos išklaušyt susirinko apie 3000 žmonių. Pirmininkas Charles A. Poff atidarė susirinkimą su malda ir prisieka del įvykdinimo Townsendo plano dviejų šimtų dolerių mėnesinės pensijos del seno amžiaus žmonių. Dr. Townsend buvo pagerbtas atsi-stojimu ir giesme.

Dr. Townsend savo kalboje la-bai daug išpudingų minčių pa-reiškė link jo plano įvykdinimo. Sako, didžiosios partijos — De-mokratų ir Republikonų seno amžiaus pensijų plano neremia, mat, jų atstovams, būnantiems vadvietėse ir taip gerai. Jis patarė del to plano įvykdymo kreiptis į valstijų įstatymdavys-tes (legislaturas) su prašymais, kad jos priimtų tą 200 dolerių pensijos planą kaip pataisą prie konstitucijos ir paskui, kad tas šalies valstijų reikalavimas, bu-ty perduotas Vašingtono kon-gresan del užtvirtinimo.

Dr. Townsend sykį kreipėsi į visų esančių partijų vadus ir kvietė juos dalyvaut townsen-distų konferencijoje Cleve-lande, kad pareikt savo nuomonę bei priimt seno žmonių amžiaus pensijų planą į savo platformos programą; jį tą jo pakvietimą jos visos neigiamai atsilpė, a-pardv vienybė ir socialio teisingu-mo partijos, kurios priešaky stovi reprezentantas William Lemke.

Dabar Townsendistų klubai daro didelį vajú gavimų naujų narių ir rengiasi prie lapkričio 3-čios dienos, kuomet vyksta at-stovų rinkimai į įvairias šalies valdvietes. Agitacija yra varo-ma, kad neabsuot nė už jokios partijos atstovus, kurie atsakys paramą del įvykdymo seno am-žiaus pensijos plano. Sulig Dr. Townsendo išvados, išeina, kad šiandien, sulig moderninės maš-i-nų gamybos vienas trečdalis ša-lies gyventojų gali išmaitinti ir aprūpinti visus šalies gyvento-jus. Mat, mašina pigiau apsiei-na negu žmogus. Mašinai reikia biskutį kapitalo ir lašelio alie-jaus, ji ir sukasi. Gi žmogui reikia ir maisto ir drabužių ir pastogės ir algos. Mašina šiand-iendien nukonkuravo žmogų. O kad žmogus nukonkuruotų maši-

na yra siuloma įvykdyt \$200. mėnesinė seno amžiaus žmonių pensijos planas. Tą planą įvyk-džius bus galima iš darbiečių pašalint apie 10,000,000 sulau-kusių 60 metų žmonių, o tas vie-tas bus galima pripildyt bedar-biais jaunuoliais, kurie turės progą susikurt skaistesnę ateitį, o senieji galės laimingai užbaigt savo senybo amžiaus dienas. Rodos, kad niekas prieš tą žmo-nijai naudingą Dr. Townsendo sumanymą negalėtų priešintis.

Sulig Dr. Townsendo apskait-liavimo, seno žmonių amžiaus planą galima įvykdyt su trijų kategorijų taksomis ant 2%, t.y. visuotinos pirkimo ir parda-vimo taksos, įeigų taksos ir pa-likimų taksos. Manoma, jeigu šis Dr. Townsendo planas pasi-sektų įvykdyt Suv. Valstijose, jį pasektų ir visas pasaulis, su ju įvykdinimu pasibaigtų karai ir biednystė ant visados. Rep.

Iš Labdarių Direk-torių Susirinkimo

Antradienio vakare, liepos 28-tą, Šv. Kazimiero bažnytinėje svetainėje direktoriai skaitlingai susirinko dar ir svečių atsivedė. Aptarus senus ir naujus reika-lus buvo svarstyta nauji darbai, kaip pageryt parką, kad reikia nukast kalną, o išlygt klonį, pa-didinti salę ir daugelį pagerini-mų padaryt. Nutarta, kad tuo darbu turi rūpytis tam tikra komisija, kuri neseniai susitvė-rė. Toliaus sekė komisijų rapor-tai. Biznio komisija raportavo, kad biznis yra gerai vedamas ir tikimasi, kad šiemet liks gra-žaus pelno draugijai. Po tam raportavo pagerinimo parko komisija, sužinota, kad laimėji-mo tiketukai jau padaryti ir bus leidžiama \$300,00, viso 18 laimėjimų. Komisija prašė vi-sų direktorių ir svečių kad paim-tų nors po 20 knygučių del pra-platinimo.

Parko pagerinimo komisijos pirmas susirinkimas įvyks tre-čiądienį, 5-tą rugpjūčio, kaip 7:30 vakare, Maironio Parke. Taigi yra kviečiami svečiai at-silankyti, kad pasidalyt minti-mis veni su kitais, kad bendrai veikt. Todėl visi mylinti muzi-ką ir šokius visomis subatomis yra kviečiami praleist linksmai laiką ant Maironio Parko.

P. Račila, koresp.

SVARBUS PRANEŠIMAS

"Amerikos Lietuvio" rė-mėjų ir draugijų atstovų su-sirinkimas įvyko 24-tą d. lie-pos, Ukėsu Kliubo salėje, kad galutinai aptart. spau-dos palaikymui rengiamą pikniką, kuris įvyks 9 d. rug-pjūčio, Babrausko ukėje, Manville Road, Leicester, Mass.

Šie draugijų atstovai da-lyvavo: — Iš Šv. Jurgio draugystės: M. Bruožis, V. Kamandulis ir P. Juozunas. Iš Šv. Liudviko draugys-tės: St. Bulonas ir P. Piga-ga. Iš Birutės draugystės: Petras Bagdys ir A. Šima-kauskas.

Iš S.L.A. 57-tos kuopos: B. Gibavičius, ponia Gibavi-čienė ir V. Jankauskas. Iš S.L.A. 318 kuopos: A. Kriaučialis, A. Duda ir J. Laurinaitis.

Iš Lietuvos Moterų Kliu-bo: ponia Juozunienė su sa-vo visu štabu. Pikniko komisija susidaro iš: P. Račilos, V. Jankaus-ko ir A. Kriaučialio. Programa susidės iš dai-nų, juokų ir sporto. Dainų

programą apsiėmė išpildyt Aušrelės choras.

Kadangi ši metų "A. L." pirmas piknikas įvyks gra-žiausioj vietoj, Naujoj An-glijoj, todėl kviečiame ger-biamus "A. L." skaitytojus ir rėmėjus skaitlingai daly-vauti ir paremti šį mūsų darbą.

"A. L." remia visus lietu-vių draugijų parengimus ir garsina per metą veltui, to-del mūsų visų pareiga yra paremt "A. L." Taigi dar kartą kviečiame visus daly-vaut "A. L." piknike 9-tą d. rugpjūčio ant Babrausko ukės, Leicester, Mass.

Valdyba:

Pirm., J. Degesinas
Vice Pirm., A. Dailyda
Rašt., P. Račila
Izd., A. Duda

Iždo Globėjai:

A. Kriaučialis ir
M. Žemaitaitis.

"A. L." rėmėjų sekantis susirinkimas įvyks 6-tą d. rugpjūčio, Kliubo salėje, 12 Vernon gatvės. Kviečiame visus draugijų atstovus da-lyvaut ir galutinai sutvar-nyt pikniko reikalus. A. K.

Vasarotojai

Ekskursantai, kurie išplaukė Lietuvon, liepos pirmą dieną, lai-vu Gripsholm atrasė savo gim-i-nėms, kad liepos 8-tą dieną išlipo Goteborge, Švedijoj, gi 12-tą die-ną jau buvo nuykę į savo tėviš-kes Lietuvoje. Šie worcesterie-čiai išvyko su viršminėta eks-kursija: Ieva Masčinskienė, Ka-tarina Digriūtė, Rokas Čiras ir Juozas Matulevičius. Ekskursi-jo vadvas pasiuntė "A. L." se-kančią žinią: "Siunciu labas dia-nas nuo visų ekskursantų. Tu-rėjome gerą kelionę, jura rami, niekas nerisgo. Keleiviai paten-kinti kelione ir dėkingi Tamis-toms, kad rekomendavot šia eks-kursija vykt į Lietuvą. Vladas Mučinskas".

Ponia Ona Pilipavičienė, iš Stamford, Conn. viešėjo per sa-vaite Worcesterį ir aplankė sa-vo gimines Kazimierą ir Magda-leną Lekeckus, Vinčą ir Ievą Piličiauskus ir kitus. Liepos 31-mą dieną sugryžo namon. Šiomis dienomis ponia Eleano-ra (Saltenuitė) Čarneckienė, iš Romos, Italijos, su savo dukrele svečiavosi Worcesterį ir aplan-kė savo gimines ir pažįstamus. Mykolas Kurkulionis, iš So. Bostono, Spencer Shoe Co. krau-tuvės inspektorius, aplankė žy-mesnes vietas Worcesterį. Ig-notas Manasas, 155 Vernon gat-vės, svečio pažįstamas, parodė vietos lietuvių lietuviškas įsta-gas, taipgi ir neaplenkė "Ameri-kos Lietuvį", worcesteriečių lai-kraštį.

Feliksas Skliutas, nuo 6 High-

PARSIDUODA

Parsiduoda — 61 akrų žemės, geri trobesiai. Kaina \$1850. Farma 144 akrų, su trobesiais, \$2150. 3½ akrų plecius pačiame Worcesterį, miesto vanduo, graži vieta, geri trobesiai, kaina \$3300. Biznio blokas, namai puikiausiam stovy, štorai, vieta del gražiausios už-eigos del lietuvių, nes randasi centre lietuvių, vertės \$30,000, bet parsiduo-da už \$15,000. Žemė prie didžiausio Massachusetts kelio, graži vieta del biznio. Kaina žema. J. Burokas, 270 Millbury St.

Reikalinga Darbininkė

Reikalinga mergina abelman namų ruošos darbu šėsių narių šeimynoje. Nereikia virti ir kepti, nėra jaunų vaikų. Reikia būti namuose nuolat, išskiriant liuoslaikį. Alga — šeši do-leriai kas savaitė. Tel. 2-1785, 401 May gatvės, N. Sharfman.

Ant Išnuomavimo

Išnuomuoja moderniškas 12 kam-barių namas kamps Endicott ir Ver-non gatvių. Tinkama vieta del gy-dytojo. Sąlygos — Tel. 6-2523.

field kelio, praleidžia savo ato-stogas Carsono kurorte, prie jūros.

Lietuvių Radijo Programa

Prašome užsistatyt savo radi-jus — WHDH stoties (830 ki-locikliais) kaip 9:30 ryte šį sek-madienį.

Worcesterio ir apylinkės lietu-viam parupinta šioji programa per pasidarbavimą The Yeshin-skas Insurance Agency, 12-A Vernon St., Worcester, Mass.

Šios savaitės radio programas bus sekantis:

1 — Al Stevens orkestra iš South Bostono. 2 — Ona Mi-neikiūtė, dainininkė iš Montello, Mass. 3 — Dialogas — "Kaip Valdinnikas Sveikino savo Virš-i-ninką "Su Velykų šventėmis". Dialogą paruošė Ona Kubilienė. Suloš Ona Kubilienė, Andrew Yuga ir Jonas Šiurila iš South Bostono.

Po programui prašome para-šyt laišką arba atvirutę į stoį WHDH, Lithuanian Program, Boston, Mass. pranešdami kaip patiko programas. Jei norėtu-met išgirst kokią dainą ar muzi-ką, malonėkit pranešt ir mes bandysim išpildyt Jusų prašy-mus.

Šv. Kazimiero Para-pijos Metinė Gegu-žinė

Sekmadienį, rugpjūčio 2-tą dieną, Šv. Kazimiero parapijo-nai rengia savo metinę gegužinę Maironio parke. Jau iš anksto buvo parduodami išlaimėjimo bi-lietai. Toje dienoje, penkiolika laimingų bilietu bus išaukta ir suteikta laimėtojams \$300. ver-tės naudingų daiktų. Laikę ge-gužinės bus sportai, muzika, įdo-mi programa ir įvairumų iki vė-lai Parapijonai dirba smarkiai, kad parengimas būtų pasekm-ingas, nes gegužinės pelnas skir-iamas sumažinimui parapijos skolos. Šioji gegužinė bus viena iš skaitlingiausių ir pasekm-in-giausių. Rep.

Pinigas Perskiria; Pinigas Sutuokia

Juozas Gilis ir Vilma Kalpas, abu iš Cherry Valley padarė su-tuoktuvų pažadus. Paskui Vilma Kalpaitė paskolino Giliiui pinigų; tai buvo kaip tik prieš bankų uždarymo laiką. Tačiau vėliau kas tai tarpe jų meilės pažadu negeistino atsitiko, kad vyras nebnerėjo nė pinigų gražint nė pažadų pildyt. Šitokiame atsitikime mergina labai perpyko ir apskundė savo

2 DIENOS TELIKO DAUGIAU

kad pasinaudoti mūsų didžiuoju

52-JŲ METŲ SUKAKTUVIŲ IŠPARDAVIMU

"BELMONT" HOTPOINT
ELEKTRIKINIS PEČIUS
IŠPARDAVIMO KAINA
\$109.50 PINIGAIS
ir jusų senasis pečius

BE JOKIŲ ĮMOKEJIMŲ

\$3.41 KAS MĖNESI

Vis-gi del to dar turite progos, kad pakeisti savo seną pečių su gražiuoju "Belmont" ir už žemą išpardavimo kainą. Ge-rekitės šaltu parankumu, nauju greitumu ir kepimo ekono-mija betgi žemomis mūsų kainomis.

PIRKITE DABAR — IR SUTAUPYSITE!

The Worcester Electric Light Co.

11-15 Foster St. Dial 2-6771

MOTERYS! MERGINOS!

Skalbiamos Naujos SUKNĖS \$2.45

VISOS PAPRASTAI \$3.95 iki \$7.95

Įvairios medžiagos kaip: lini-nės, šantung, organdy, išsiuvi-nėtos, tieslės, mezginių, voile, batisto, plono muslino, su taš-kais ir lygios! Mieros nuo 14 — 52.

Ben. Mendelsohn

ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 5-2310

Ofiso Tel. 5-2576 Room 627

Charles W. Tamulonis

Lietuvis Advokatas
Namų Tel. 3-3631
390 Main g-vės—Worcester, Mass.

DR. K. MICHALSKI

Gydytojas ir Chirurgas
Valandos: 2 iki 4 ir 7 iki 8 vak.
Nedėliomis ir šventėmis pagal sutartį
15 Vernon St. — Worcester
DIAL 5-8562

F. A. Vaišnora, M. D.

(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS

OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos
ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcester

DR. TESSMER

DENTISTAS

kambarys 206 Tel. 3-7365
(Virš Iver Johnsono Sportų Krautuvės)
306 MAIN ST. — WORCESTER

MESSIER'S DINER

Pabandykit Pas Mus Sykį Paval-gyt ir Pasiveičiuot Naujai Irng-tuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

"Russian Cleercoal"

ANGLYS

Aukštos Šilumos ir Mažiau Bač-kutės Pelenų iš Vieno Tono Pabandykite

Doherty Coal Co.

34 Franklin St.—Worcester, Mass.
Sankrova: 241 Southbridge St.

jaunikių ant 5,000 dolerių už su-laužymą pažado, o antrą skundą padarė už paskolą. Tačiau galų-gale meilė nugalėjo kivirčius: jiedu susitaikė lygiomis, 23-čią dieną liepos, 1936 metais susi-tuokė, ir tokiu būdu visas jau-navedžio turto užantspaudavi-mas likos paliuosuotas per adv. Ben Mendelsohn ofisą, Slater budinke.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS

Pranešam sav o seniems ir naujiems "kostumieriam", kad mes paruošėm didelį išpardavinėjimą visokių suknių, naujausios ir gražiausios mados už labai numažintas kainas, įvairių spalvų. Šio nepaprasto išpardavimo pradžia bus šeštadienį, rugpjūčio 1-mą d., ir tęsis per visą mėnesį.

Suknių Mieros nuo 14 iki 52.

Kainos \$2.50 ir \$3.25

NEUŽMIRŠKITE ATsilANKYTI

ELITE DRESS SHOP

165-A GREEN GATVĖS WORCESTER, MASS.

Ziūrėk, rasi daugiau vietos žinių ant 1-mo puslapio pirmoje špaltoje.